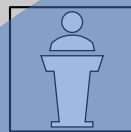

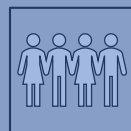
SPROGTRAPPEN

FRA FORSKNING TIL KVALITET I SPROGPÆDAGOGISK PRAKSIS

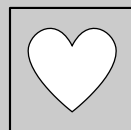
Mit oplæg

Hvorfor en SprogTrappe? Hvad er SprogTrappen. Systemintroduktion og små cases

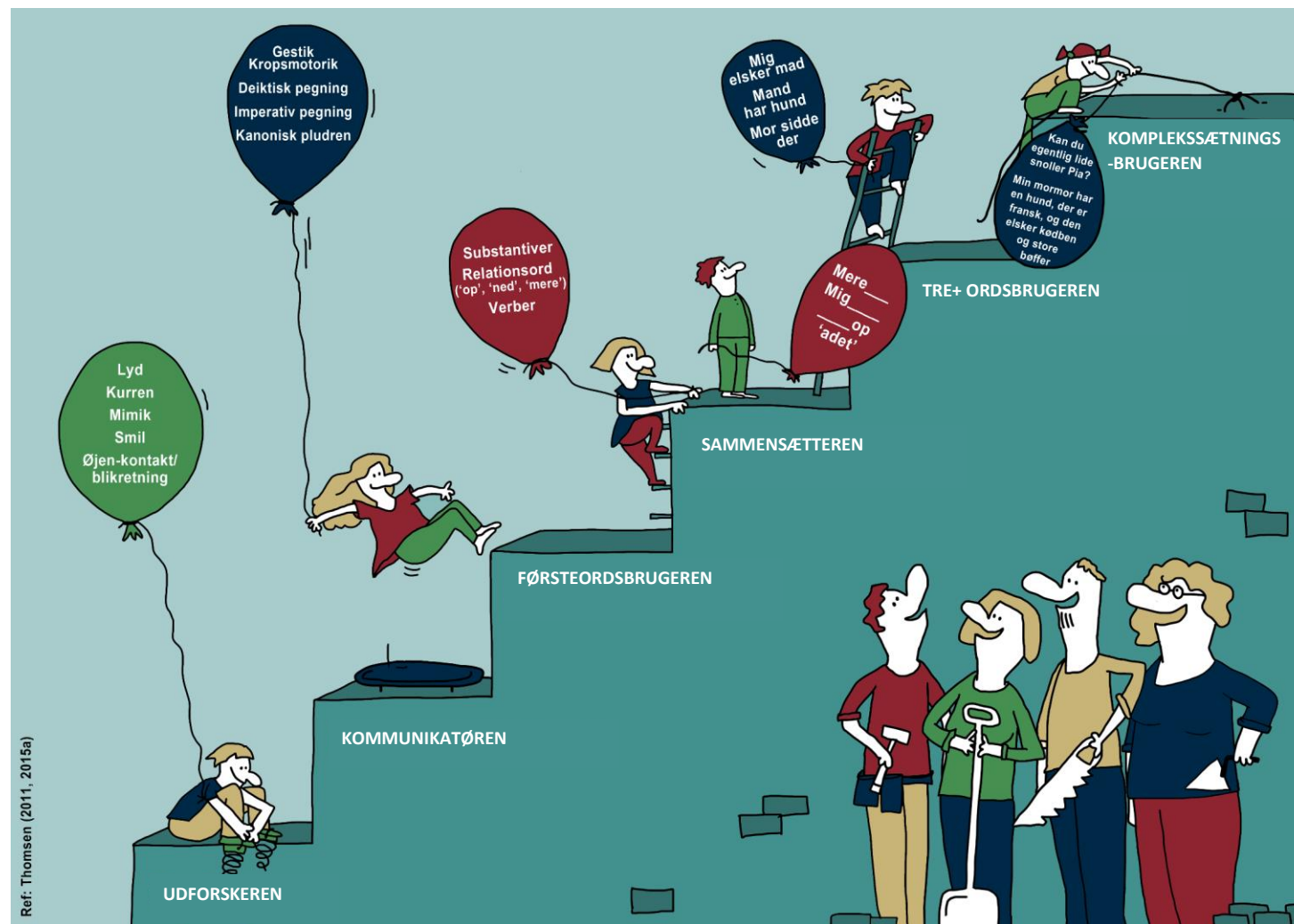
Prøv selv SprogTrappen. Samtaler i større eller mindre grupper om vores og egne cases.

Viden om de seks udviklingszoner. Eksempler på pædagogiske handlinger med fokus på sprogteknikker

Kig på din egen praksis. Forstyr din kollega... find nye ideer, skab netværk.

Ref: Thomsen (2011, 2015a)

The big WHY?

Formålet med SprogTrappe-redskabet

SprogTrappen er ikke en et klassisk vurderingsmateriale, men et **praksisredskab**.
Mulighed for 2-års test i Dagtilbudsloven.

Anvendelsen sigter mod gennem **kvalificering af den voksnes praksis og at observation pba. alders- og udviklingsindikatorer** kan identificere børn, der ikke udvikler sig hensigtsmæssigt.

Børnene kan være **forsinkede, langsomme eller have spredt udvikling** eller manglende progression på seks udviklingszoner.

Formålet er at **kvalificere sproglæringsmiljøet** gennem en tidlig indsats 0-3,6 år - som et langt sejt, men virksomt træk.

Baggrund for SprogTrappen

- Viden om børns udvikling generelt
- Viden om børns sproglige udvikling
- Viden om sammenhænge mellem lærings- og udviklingsområder

- Udgangspunkt i **Developmental Standards**
 - Udviklingszoner
 - Pejlemærker
 - Vil du vide mere...
 - Tegn-på-læring

Baggrund for SprogTrappen

1

Praksisredskab baseret på forskningsviden

2

Udviklet til at være en fagprofessionel 'støttestøppe' til velkendt pædagogisk proces: udvikling og handling

3

Enkelthed fremfor 'massiv information' (relevant viden)

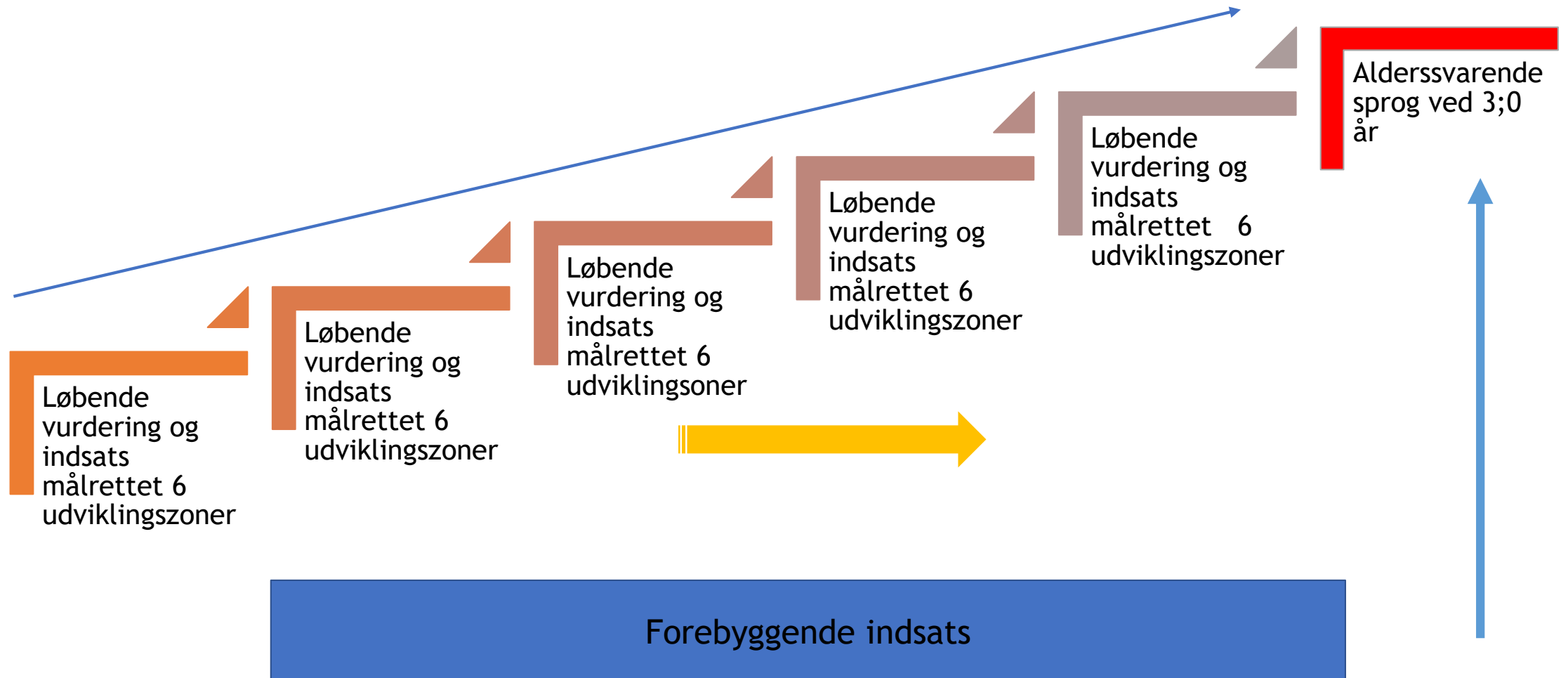
4

Mimer en hverdagspraksis

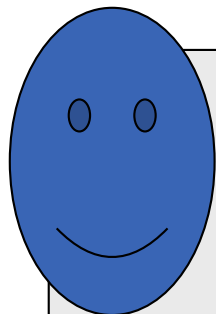
5

Stærke partnerskaber med forældre om barnets udvikling

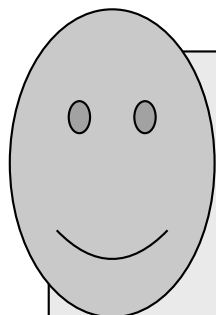
Forebyggelse og indsats i ZNU

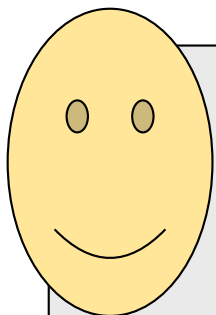
Funktioner i SprogTrappen

Systematisk dokumentation af tidlig sprogudvikling:
forebyggelse af sproglige vanskeligheder

Tidlig ***identifikation*** af børn i sprogvanskeligheder og indikation af indsatsområder

Løbende 'sprog-
efteruddannelse' af personalet,
KVALITET I DAGTILBUD

Hvem kan anvende SprogTrappen?

1. Fagprofessionelle med kontakt til barnet 0-3;6 år, også dagpleje eller sundhedspleje pba. dialog med forældre i hjemmet

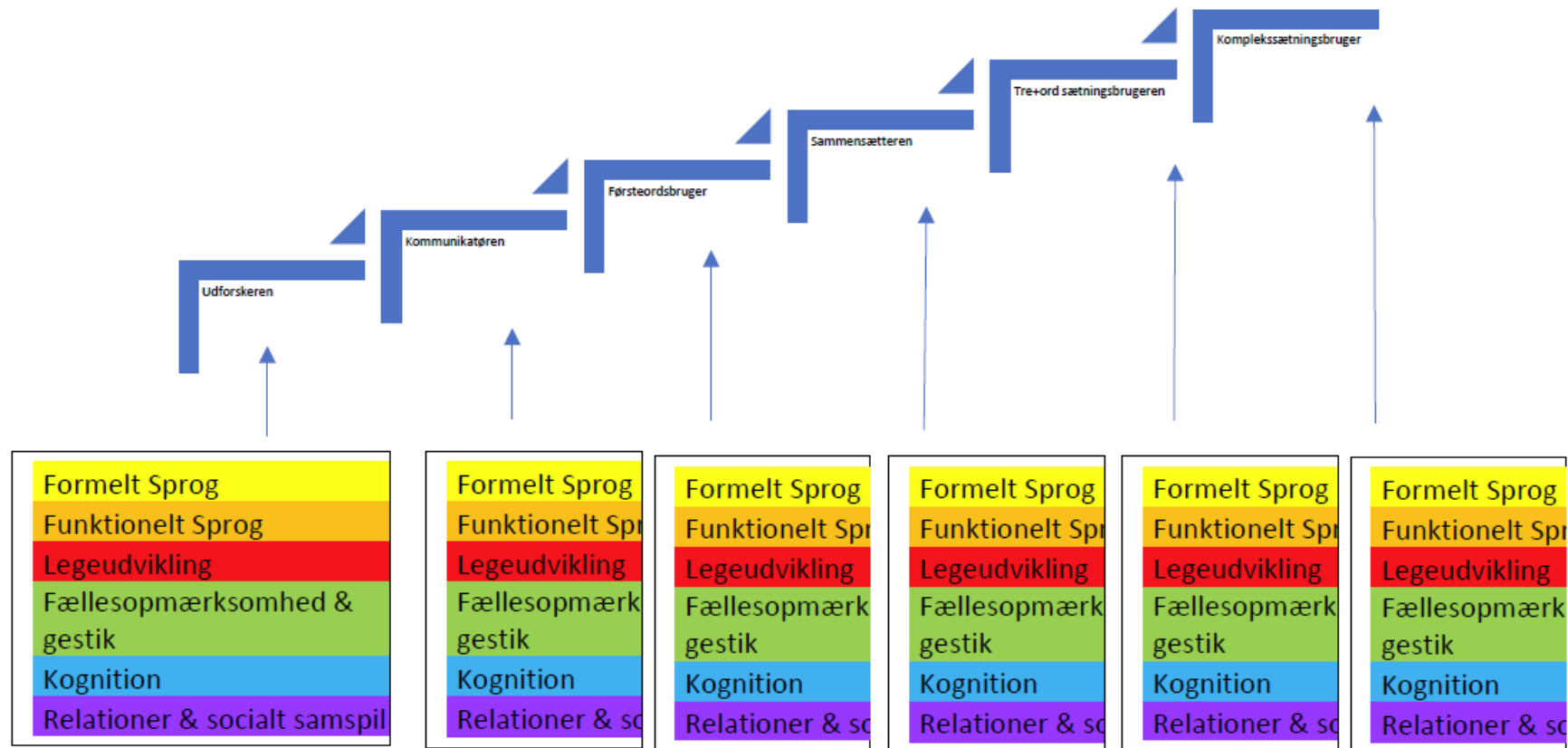

2. Indplacering sker på baggrund af observationer i hverdagens mange kontekster = pragmatisk tilgang (real life kontekst)

3. Trinplacering på SprogTrappen udgør 'barnets udviklingstrin' og SprogTrappen gør ZNU meget konkret for den voksne

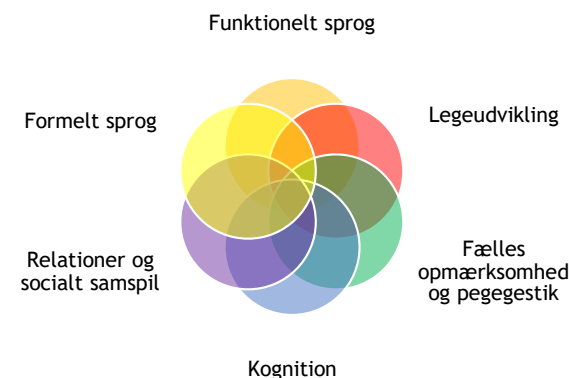
SprogTrappen: seks trin fra 0 til 3:6 år

SprogTrappens opbygning

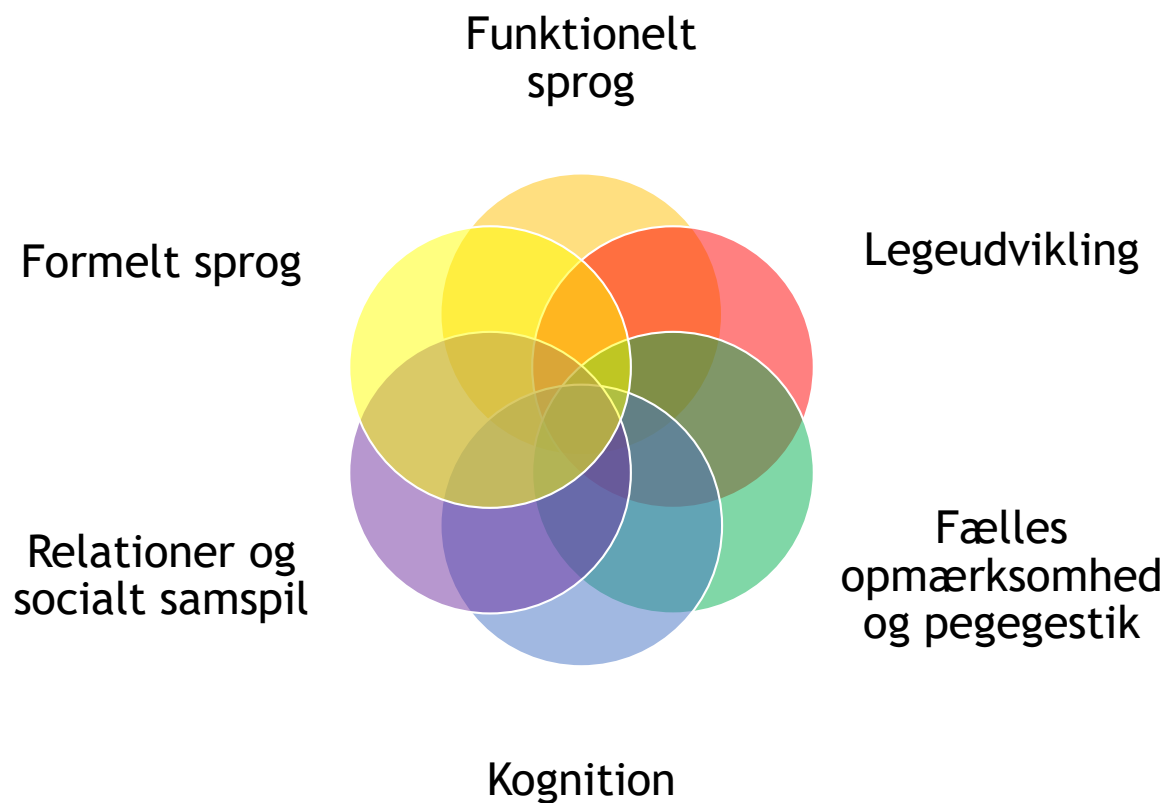
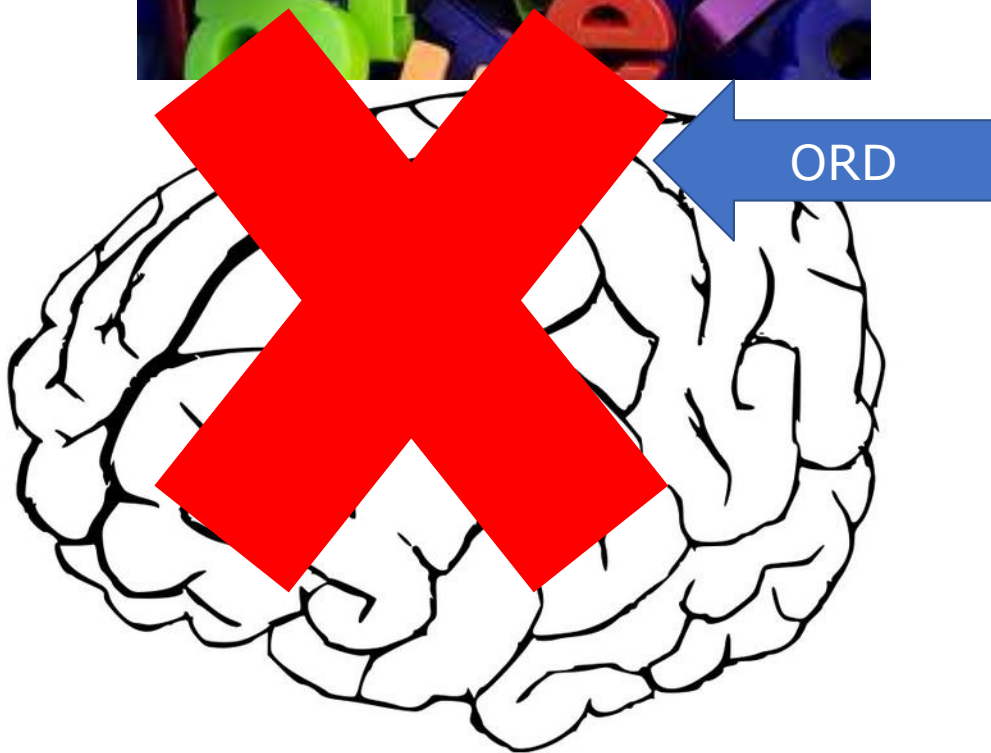
- SprogTrappen operationaliserer barnets tidlige udvikling i hverdagskonteksten:

- seks trin for perioden 0 til 3;6 år
- seks udviklingszoner
- 36 pejlemærker
- 4 mestringsniveauer
- tegn-på-læring

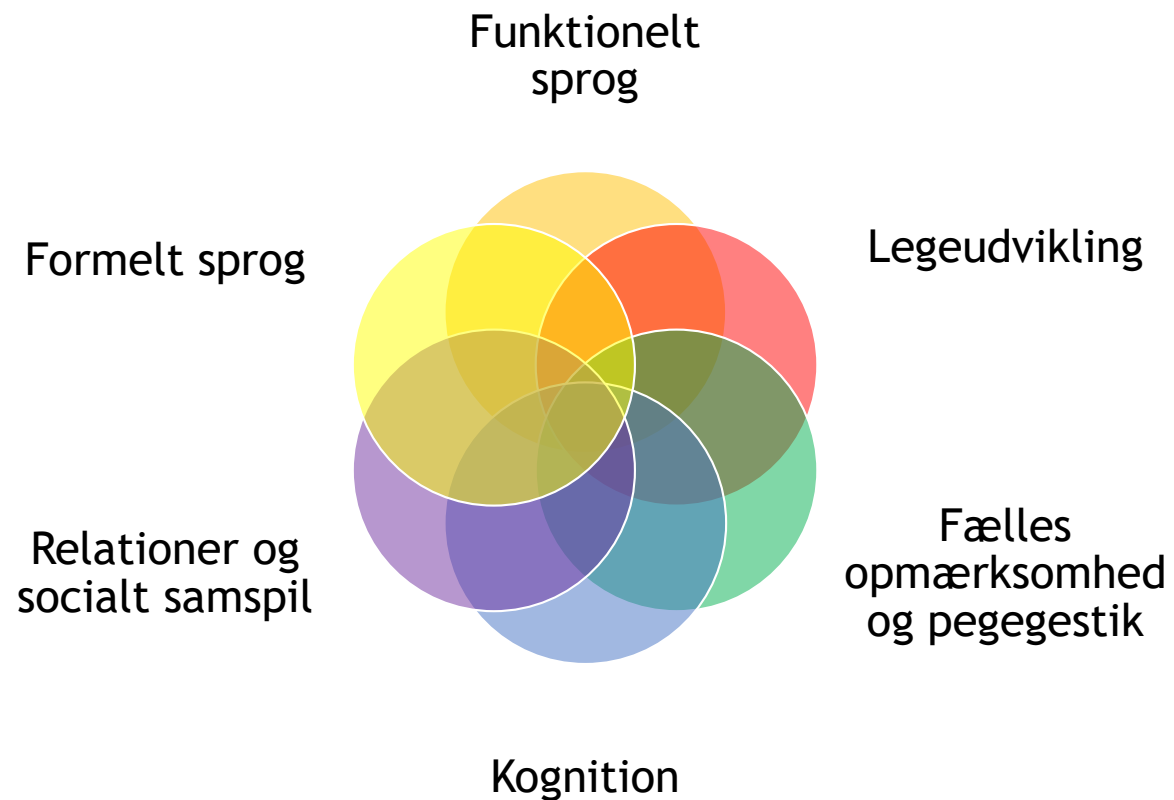

Den voksne kan **systematisk** følge barnets **udvikling og progression** tæt over tid og opspore børn, der *er i gang med at udvikle vanskeligheder...*

Tidlig Sprogudvikling er *ikke* bare ord

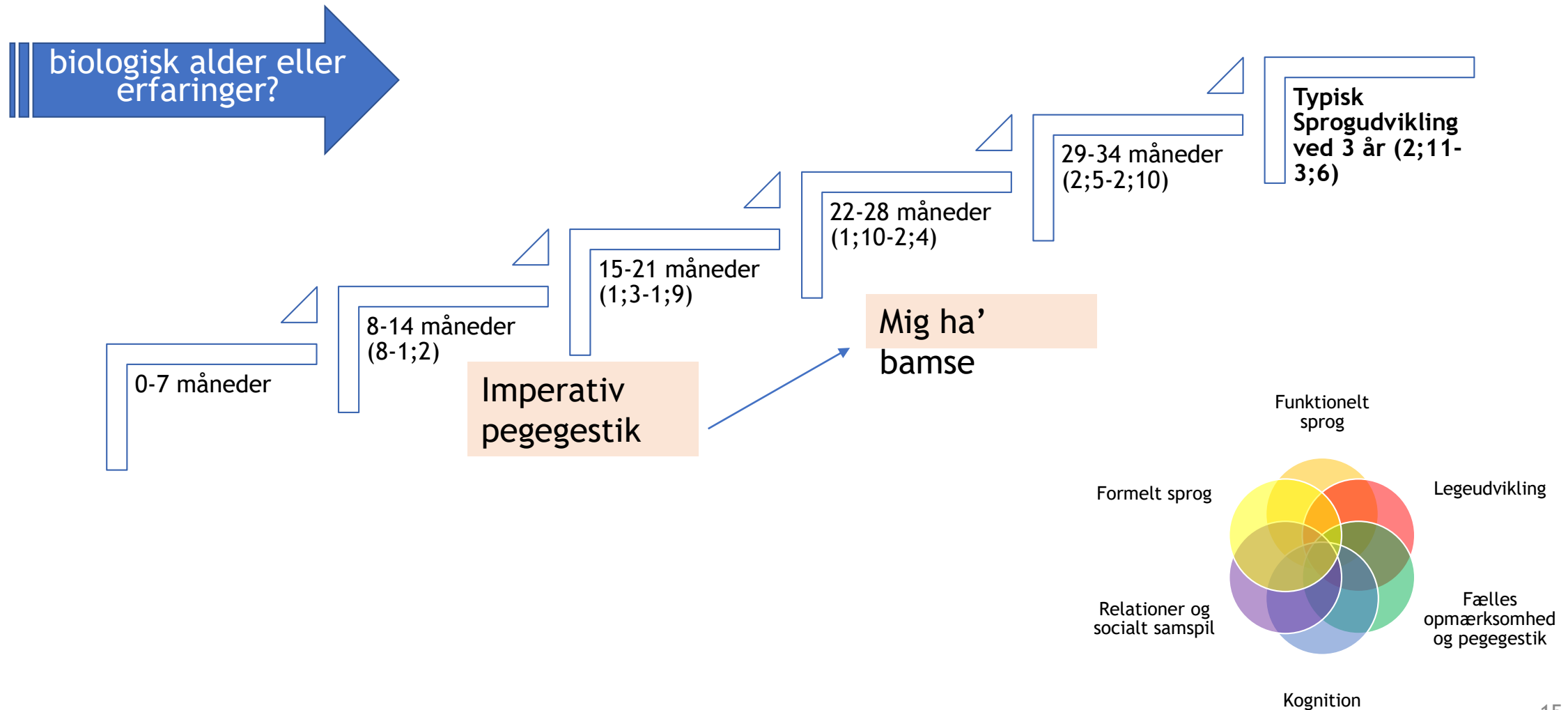
En tur i vaskemaskinen ☺

FORMÅL:

**Alderssvarende
Sprogudvikling
ved 3;0 år**

Sprogtrappen: alder eller erfaringer?

Formelt Sprog	Anvender pludreløse ord der er stavelsesbåret, fx 'baba', 'dada'. Forstår mellem 4 og 25 velkendte ord, fx lydord, ord om rutiner og spisesituation.
Funktionelt Sprog	Reagerer på: "Se her!", "Er du sulten?", "Vil du have mere?", "ka' du giv mig?", "hvor er munden?".
Legeudvikling	Deltager opmærksomt i konventionelle og/eller kulturelle lege, fx tittebøh, klappekage, sanglege.
Gestik og fælles opmærksomhed	Kan indgå i fælles opmærksomhed med person og genstand (blikretning). Bruger pegegestik, fagter, krop til at kommunikere med og til at efterligne omgivelserne.
Kognition	Har en fokuseret opmærksomhed på objekter, mennesker og handlinger.
Relationel og social udvikling	Deltager i kommunikative turtagninger og har en forventning om respons fra andre på egne kommunikationsinitiativer.

Pejlemærker:
Kommunikatøren (8-14 mdr.)

Formelt Sprog	Udvikler et stadig stigende ordforråd i både forståelse og brug. Bruger et stigende antal udsagnsord, fx hoppe, løbe, give, få, tage, lede efter. Producerer øget sætningslængde, som nu kan indeholde mindst tre elementer, 'mand har en hund'. Anvender hyppigt grammatiske morfemer, 'mig løbte stærkt', 'hoppede så højt hjemme'.
Funktionelt Sprog	Udtrykker sprogligt, ikke alene behov, men også ideer, viden, egne tanker, følelser og ønske om relationer til andre.
Legeudvikling	Leger funktions-, konstruktions- og forestillingslege. Bruger egne og andres erfaringer i leg.
Gestik og fælles opmærksomhed	Indgår uproblematisk i fælles opmærksomhed med andre børn og voksne omkring fælles tredje, fx genstand, handling, bog eller ord (rim, remser).
Kognition	Har interesse og motivation for at udforske nye steder og handlingssekvenser.
Relationel og social udvikling	Opbygger et stigende antal spirende venskaber med andre børn, der udfoldes i samspillet og i legen.

Pejlemærker:
 Tre+ord sætningsbrugeren (2;2-2;8 år)

Flersprogede
børn i
SprogTrappen

SprogTrappen følger barnets dansksproglige
udvikling

Hvordan gør jeg?

Arbejdsgang

01

Barnets makro-
progression:
Trinplacering

02

Barnets mikro-
progression:
Mestringsniveau

03

Omsættelse af
resultat til
*sprogpædagogisk
handling*

Sådan gør du!

HVERDAGEN

1. Print udviklingszonerne ud i farver. Hæng dem op 'et strategisk godt sted'.
2. Print SprogTeknikker ud i farver. Hæng dem alle vegne.
3. Planlæg ugen, og tag udgangspunkt i at SprogTrappens seks udviklingszoner skal være dækket (SprogTrappeSkemaet)

INDPLACERING

1. Observer barnet
2. Reflekter over de seks udviklingszoner, lad være med at bruge dem som en tjekliste
3. Snak om barnet med to tre kollegaer: med udgangspunkt i SprogTrappen
4. Tænd H&H
5. Begynd indplacering
6. Frustration? Spørg en kollega hvad han/hun har observeret
7. Print rapport

Vi er ikke enige!!

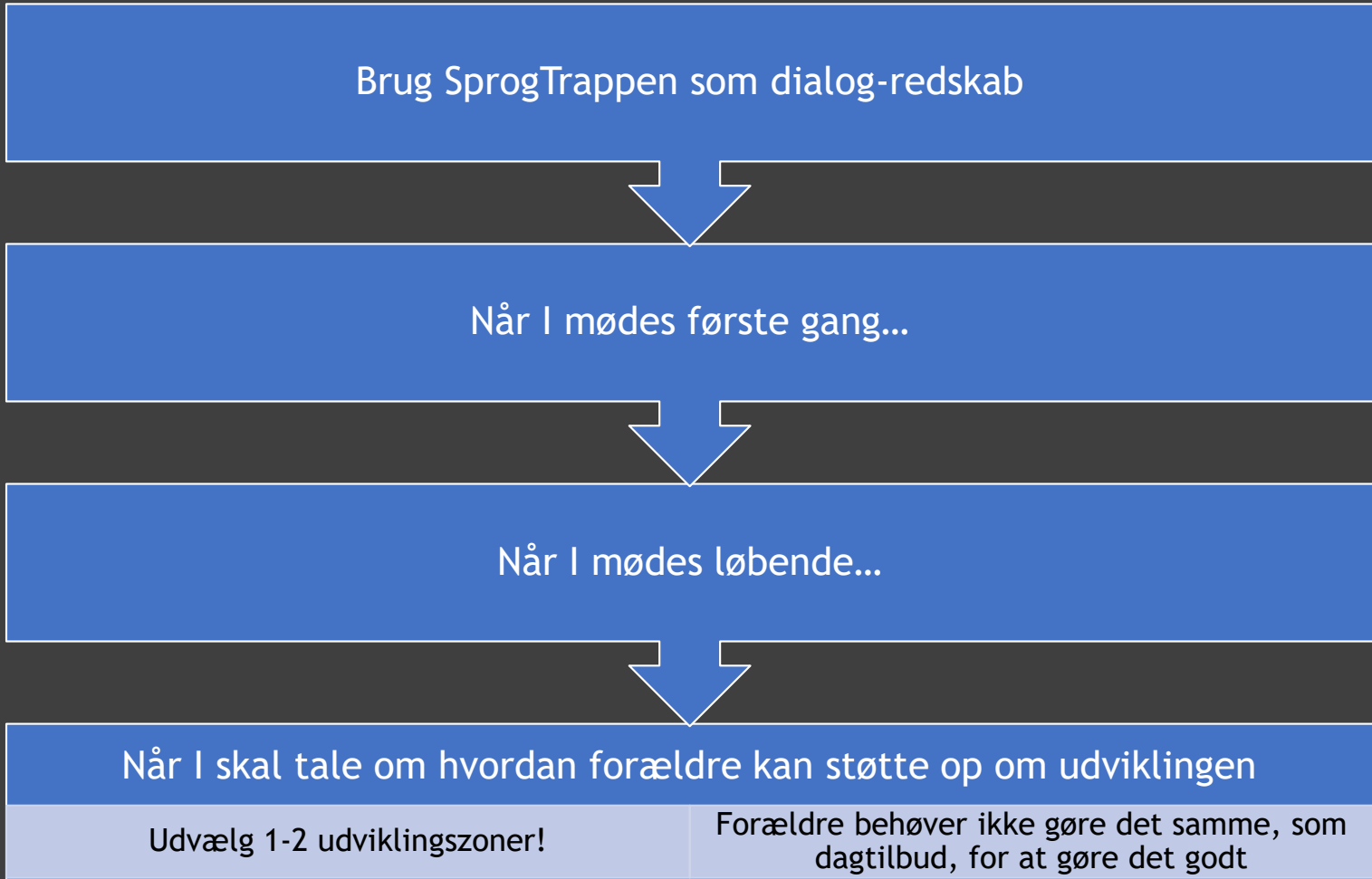
Kollegaer er ikke enige om barnets trinplacering:

1. Hvad siger det om vores fælles - og forskellige - praksis?
2. Kommunikationsroller?
3. Forskellige kontekster?

Personale og forældre er ikke enige om barnets trinplacering:

1. Hvem har ret?
2. De gør ikke som os!
3. Kontekst-afhængighed
 1. Historien om kammerjunkere
 2. Historien om indkøbsturen

SprogTrappe-
Partnerskaber
med forældre

Arbejdsgang i SprogTrappen - Organisering

Udviklings begyndelse

SprogTrappen kan anvendes af Sundhedspleje til at skabe dialog om barnets udvikling
- *Realistiske forventninger til barnets udvikling og behov*

Dialog med forældre

Første møde med barnet i dagtilbud/dagpleje

Første indplacering

Efter en-to uger indplaceres barnet på det trin, som bedst beskriver barnet

På baggrund af pædagogiske observationer

Løbende indplacering

Barnet indplaceres løbende frem til børnehave

Trappeplacering overleveres til børnehave

Arbejdsgang 2 – Pædagogisk Praksis

01

Barnets makro-
progression:

Trinplacering

02

Barnets mikro-
progression:

Mestringsniveau

03

Omsættelse af
resultat til

*Sprogpædagogisk
handling*

Hvordan ser SprogTrappen ud i H&H?

Indsamling -

SPROGTRAPPEN

Formål med Rambøll SprogTrappen
SprogTrappen har til formål at understøtte dagtilbuddenes arbejde med børns tidlige sprogudvikling ud fra en forskningsbaseret viden om, hvilke sproglige udviklingstrin børn skal igennem. SprogTrappen er et sprogpædagogisk redskab og ikke en test eller en udredning. Formålet med SprogTrappen er at understøtte fagpersonalet i systematisk at følge det enkelte barns udvikling over tid på baggrund af de observationer, der gøres i hverdagen. SprogTrappen er udviklet i et samarbejde mellem sprogforsker Pia Thomsen og Rambøll Hjernen & Hjertet.

Indhold
SprogTrappen arbejder med seks sproglige udviklingstrin og seks udviklingszoner som går på tværs af de seks udviklingstrin. Det er summen af de seks udviklingszoner på et trin, der udgør barnets udviklingstrinplacering.

De seks udviklingstrin har følgende betegnelser:

- Udforskeren (typisk 0-7 mdr.)
- Kommunikatøren (typisk 8-14 mdr.)
- Førsteordsbrugeren (typisk 15-21 mdr.)
- Sætningsbrugeren (typisk 22-28 mdr.)
- Tre-ordsætningsbrugeren (typisk 29-34 mdr.)
- Komplekssætningsbrugeren (typisk 35 mdr.+)

På tværs af de seks sproglige udviklingstrin findes de seks sproglige "udviklingszoner":

- Formelt sprog
- Funktionelt sprog
- Legeudvikling
- Fælles opmærksomhed og pegegestik
- Kognition
- Relational og social udvikling

I hver af udviklingszonerne scores barnets mestringsniveau fra 1 - 4 for at dokumentere "mikro-progression". Det er typisk relevant i forhold til børn, hvor personalet i hverdagen har en særlig opmærksomhed eller er bekymrede for barnets sprogudvikling.

Skalaen for mikro-progression er:

- **Kan ikke endnu** - betyder, at barnet hverken selv eller med aktiv støtte og hjælp fra en anden mestrer målet. Barnet viser en menet begrænset aktiv interesse og overlader initiativ til en anden eller opgiver, fordi det ikke kan.

Indsamling -

FORMELT SPROG

Udviklingszonen beskriver udviklingen af barnets sprogsystem, fx ordforråd, ordkombinationer, sætningsdannelse og bøjningsudvikling.

På baggrund af dine observationer, skal du vurdere hvor Pia Thomsen er i forhold til Formelt Sprog.

	Trin 1	Trin 2	Trin 3	Trin 4	Trin 5	Trin 6
Formelt sprog	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Egne kommentarer/noter til ovenstående (Disse indgår IKKE i SprogTrappe-rapporten, men fremkommer i en selvstændig noterapport til eget brug)

B I U Skr... ▾

Forrige Næste

Trin 1

(...)

Trin 6

Udviklingszonen Formelt Sprog:
Hvor passer barnet bedst?

Lad os lige zoome ind...

Indsamling -

FORMELT SPROG

Udviklingszonen beskriver udviklingen af barnets sprogsystem, fx ordforråd, ordkombinationer, sætningsdannelse og bøjningsudvikling.

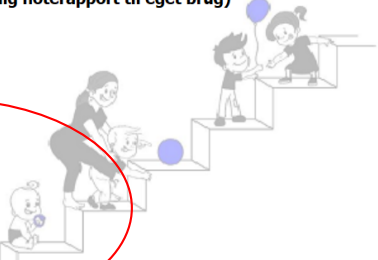
På baggrund af dine observationer, skal du vurdere hvor Pia Thomsen er i forhold til Formelt Sprog.

<u>Trin 1</u>	<u>Trin 2</u>	<u>Trin 3</u>	<u>Trin 4</u>	<u>Trin 5</u>	<u>Trin 6</u>
Pludrellydene nærmer sig talelyde. De indeholder vokaler og gradvist vokaler og konsonanter (fx aaaa til baaaa)	Anvender pludrellyde, der er stavelsesbåret, fx baba, dada. Forstår mellem 4 og 25 ord.	Begynder at anvende de første produktive ord, fx om rutiner og sociale handlinger som tisse, ble, spise, mig, op	Kombinerer ord til små sætnings-konstruktioner, typisk centreret omkring forholdsord og adverbier, som 'mere mad', 'se der', 'igen___', 'mig___'.	Bruger udsagnsord som fx hoppe, tage, lede. Anvender hyppigt grammatiske morfemer, 'mig løbte stærkt', 'hoppede så højt hjemme'	Anvender komplekse sætninger med mange ord (6-8 led) og flere grammatiske morfemer, fx flertal- eller datidsbøjning. Begyndende forståelse af datid og fremtid.
☐	☐	☐	☐	☐	☐

Egne kommentarer/noter til ovenstående (Disse indgår IKKE i SprogTrappe-rapporten, men fremkommer i en selvstændig noterapport til eget brug)

B I U :≡ Skr... ▾

Forrige Næste

6 gange!...

Trinplacering

Indsamling -

TRE+ORDSSÆTNINGSBRUGEREN

Tre+ordssætningsbrugeren (trin 5) kombinerer tre eller flere ord til korte sætninger. Ordforrådet indeholder flere og flere ord om handlinger, følelser, tanker og relationer. Tre+ordssætningsbrugeren udforsker nye situationer gennem sproget: hvem, hvad, hvorfor?

Formelt sprog

	Kan ikke endnu	Kan med hjælp	Kan næsten selv	Kan
Bruger udsagnsord som fx hoppe, tage, lede. Anvender hyppigt grammatiske morfemer, 'mig løbte stærkt', 'hoppede så højt hjemme'	☐	☐	☒	☐

Funktionelt sprog

Udtrykker sprogligt ikke alene behov, men også ideer, viden, egne tanker, følelser og ønske om relationer til andre	☐	☒	☐	☐
---	-----------------------	----------------------------------	-----------------------	-----------------------

Legatudvikling

Leger funktions-, konstruktions og forestillingslege. Bruger egne og andres erfaringer i leg	☐	☐	☒	☐
--	-----------------------	-----------------------	----------------------------------	-----------------------

Fælles opmærksomhed og pegegestik

https://www.survey-xact.dk/answer

14:47
18-08-2018

Hvad er en Trinplacering?

Principielt 4
udviklingszoner, der
lander på samme trin

Det er den
udvikling vi
stræber efter

H&H skal kunne
indplacere, så systemet
tager den nederste
gruppe af
udviklingszoner

Trinplacering

3.1.1 Barnets resultat med visning af pejlemærker - vurderet d. 27/08 - 2018

	Trin 1 Udforsker	Trin 2 Kommunikator	Trin 3 Førsteordsbruger	Trin 4 Sammensætter	Trin 5 Tre+ordssetningsbruger	Trin 6 Komplekssætningsbruger
Formelt sprog	Pludrelydene nærmer sig talelyde. De indeholder vokaler og gradvist vokaler og konsonanter (fx aaaa til baaaa)	Anvender pludrelyd, der er stavelsesbåret, fx baba, dada. Forstår mellem 4 og 25 ord	Begynder at anvende de første produktive ord, fx om rutiner og sociale handlinger som tisse, ble, spise, mig, op.	Kombinerer ord til små sætningskonstruktioner typisk centreret omkring forholdsord og adverbier som 'mere mad', 'se der', 'mig ha____', 'mig____'	Bruger udsagnsord som fx hoppe, tage, lede. Anvender hyppigt grammatiske morfemer, 'mig løbte stærkt', 'hoppede så højt hjemme'	Anvender sætninger med mange ord (6-8 led) og flere grammatiske morfemer, fx flertal- eller datids-bøjning. Begyndende forståelse af datid og fremtid
Funktionelt sprog	Begynder på turtagning med ansigt, smil, mimik	Reagerer på: 'Se her', 'Er du sulten?', 'Vil du have mere' og lign	Udtrykker et stigende antal kommunikative intentioner i flere forskellige situationer og kontekster	Kommunikerer tydeligt egne behov i rutiner og aktiviteter med en kombination af pegegestik, talelyde, ord(kombinationer).	Udtrykker sprogligt ikke alene behov, men også ideer, viden, egne tanker, følelser og ønske om relationer til andre	Begynder at kunne tale om ting der ikke er tilstede her og nu fx kommende begivenheder. Kan indgå i rim, remser og sanglege
Legeudvikling	Udviser interesse for genstande eller personer, dyadisk interaktion	Deltager opmærksomt i lege fx tittebøh, klappekage, sanglege	Begynder på symbolske lege med/uden objekt (imitationslege)	Initierer leg og samtaler med andre børn i simple funktions- og konstruktions-lege, fx samle-skille ad eller indgår i tumlelege.	Leger funktions-, konstruktions og forestillingslege (symbolsk leg). Bruger egne og andres erfaringer i leg	Den symbolske leg påvirkes i stigende grad af det formelle og funktionelle sprog. Opmærksom på andres leg. For-søger at løse konflikter ver-bait. Sætter ord på sine tanker
Fælles opmærksomhed	Gentager egne og evt andres lyde eller ansigtsmimik. Begynder at anvende kommunikativ gestik	Kan indgå i fælles opmærksomhed med brug af pegegestik, fagter mm	Kombinerer i høj grad med ord og pegegestik.	Bruger ord, ordkombinationer og pegegestik til at invitere andre til fælles opmærksomhed	Indgår i fælles opmærksomhed med andre børn og voksne omkring fælles tredje, fx genstand, handling eller ord (rim, remser)	Udvikler mentalisering. Begynder at udvise tegn på forståelse af andres intentioner og hensigter
Kognition	Begynder at få en forståelse af rutiner og ritualer med tætte omsorgspersoner	Har en fokuseret opmærksomhed på objekter, mennesker og handlinger	Udviser målrettede handlinger og initiativer i samspillet med omgivelserne.	Kan fastholde sin opmærksomhed på en genstand eller handling og vende tilbage til sin leg efter afbrydelse (fx toiletbesøg)	Har interesse og motivation for at udforske nye steder og handlingssekvenser	Udviser vedvarende opmærksomhed og kan følge en voksens beskrivelse
Relationer og socialt samspil	Bruger ansigt/hænder/krop som kommunikativt redskab til kontakt og samspil	Deltager i turtagninger og forventer respons fra andre på egne kommunikative initiativer.	Er vedholdende i at opnå respons og anvender tøvelde, lydforlængelser, gentagelser, selvrettelser i kommunikation med omgivelserne	Kan initiere til samtale ved brug af ord. Tager flere ture i samtalen og deltager i korte samtaler	Den sproglige kommunikation bliver en del af de sociale relationer og barnet opbygger et stigende antal venskaber gennem leg	Udveksler fortællinger og forestillinger med andre børn som del af social positionering

Indsamling -

TRE+ORDSSÆTNINGSBRUGEREN

Tre+ordssætningsbrugeren (trin 5) kombinerer tre eller flere ord til korte sætninger. Ordforrådet indeholder flere og flere ord om handlinger, følelser, tanker og relationer. Tre+ordssætningsbrugeren udforsker nye situationer gennem sproget: hvem, hvad, hvorfor?

Formelt sprog ⓘ

	Kan ikke endnu	Kan med hjælp	Kan næsten selv	Kan
Bruger udsagnsord som fx hoppe, tage, lede. Anvender hyppigt grammatiske morfemer, 'mig løbte stærkt', 'hoppede så højt hjemme'	☐	☐	☒	☐

Funktionelt sprog ⓘ

Udtrykker sprogligt ikke alene behov, men også ideer, viden, egne tanker, følelser og ønske om relationer til andre	☐	☒	☐	☐
---	-----------------------	----------------------------------	-----------------------	-----------------------

Legudvikling ⓘ

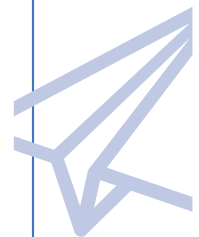
Leger funktions-, konstruktions og forestillingslege. Bruger egne og andres erfaringer i leg	☐	☐	☒	☐
--	-----------------------	-----------------------	----------------------------------	-----------------------

Fælles opmærksomhed og pegegestik ⓘ

https://www.survey-xact.dk/answer

Windows taskbar: 14:47 18-08-2018

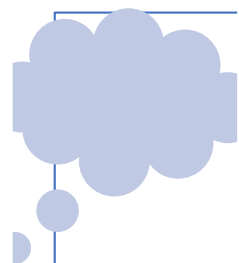
Mestringsniveauer 1-4

Kan ikke
(øhh, hvorfor her?)

Kan med hjælp

Kan næsten

Kan
(er du sikker på at barnet
ikke er på næste trin?)

Hvis du vil vide mere? 1

Indsamling -

FORMELT SPROG

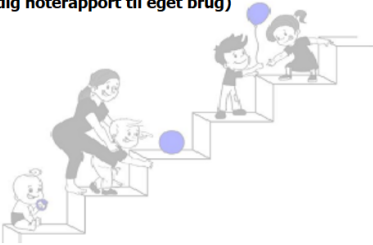
Udviklingszonen beskriver udviklingen af barnets sprogsystem, fx ordforråd, ordkombinationer, sætningdannelse og bøjningsudvikling.

På baggrund af dine observationer, skal du vurdere hvor Pia Thomsen er i forhold til Formelt Sprog.

	Trin 1	Trin 2	Trin 3	Trin 4	Trin 5	Trin 6
Formelt sprog	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Egne kommentarer/noter til ovenstående (Disse indgår IKKE i SprogTrappe-rapporten, men fremkommer i en selvstændig noterrapport til eget brug)

B I U Skr... ▾

Forrige Næste

Hvis du vil vide mere..? (I)

The screenshot shows a web browser window with the URL 'results.dk'. The page title is 'Indsamling -'. The main heading is 'FØRSTEORDSBRUGEREN'. Below the heading is a paragraph of text: 'Førsteordsbrugeren (trin 3) erstatter gestik, pludren og mimik med de første ord. De første ord anvendes i forskellige velkendte situationer og supplerer gestik og pludren. Førsteordsbrugeren efterligner børn og voksnes handlinger, ofte målrettet og med en forventning om at få respons.'

The form contains a table with four sections, each with a title and a row of four radio buttons. An orange arrow points to the 'Formelt sprog' section.

	Kan ikke endnu	Kan med hjælp	Kan næsten selv	Kan
Formelt sprog				
Begynder at anvende de første produktive ord, fx om rutiner og sociale handlinger som tisse, ble, spise, mig, op	☐	☐	☐	☒
Funktionelt sprog				
Udtrykker et stigende antal forskellige kommunikative intentioner i flere forskellige situationer og kontekster	☐	☐	☐	☒
Legeudvikling				
Begynder på symbolske lege med/uden objekt (imitationslege)	☐	☐	☒	☐
Fælles opmærksomhed og pegegestik				
Kombinerer i høj grad ord og pegegestik	☐	☐	☐	☐

Så er du klar til at
trække en
rapport...

2.1 SprogTrappen

Nedenfor kan du se, hvor barnet er placeret på SprogTrappen ved den seneste vurdering (blåt ikon) samt eventuel tidligere vurdering (gråt ikon)

2.1.1 Barnets placering på SprogTrappen - vurderet d. 24/04 - 2018

2.1.2 Trinbeskrivelse - Kommunikatøren

Kommunikatøren (trin 2) pludrer så det lyder som dansk. Han/hun forstår simple rutiner og deltager gerne vha. gestik, mimik og lyde. Kommunikatøren er opmærksom på kommunikation i og med omgivelserne.

Windows taskbar: 14:54 18-08-2018

- Trinplacering = MAKROprogression
- Barnet er Trin 2, kommunikatør
- Barnet er 3;2 år
- Trin 2 dækker over 8-14 måneder (1;2 år)

Trin =
Makroprogression

Jamen,
forklaringen
er nok..?

SprogTrappen har en forventning om, at **alle** børn lander på det trin, der passer til deres biologiske alder

Trin er 'brede' og har plads til individuel variation

Trin dækker over 6-8 måneders læring og udvikling

Forsinkelse kan ikke 'bare' indhentes; det kræver at barnet lærer dobbelt så hurtigt.. Hvornår gør vi det?

Flersprogede børns danske udvikling

Register barnets trinplacering

Lav sprogpædagogiske handlinger
(mere herom senere)

Forklaringer på manglende udvikling?

- Hvor længe har barnet haft mulighed for at lære dansk?
- Hvor meget dansk kan barnet lære i omgivelserne?
 - Deltagelse?
 - Samspil?
- Hvor regelmæssigt kommer barnet i dagtilbud?

Forklaringen er ikke flersprogethed

Pas på med fortolkningen: 'han kan modersmålet, han kender begrebet på modersmålet'

Progression over tid = flere ansigter

The screenshot shows a PDF document titled "2.1 SprogTrappen". The document content includes:

- 2.1 SprogTrappen**
Nedenfor kan du se, hvor barnet er placeret på SprogTrappen ved den seneste vurdering (blåt ikon) samt eventuel tidligere vurdering (gråt ikon)
- 2.1.1 Barnets placering på SprogTrappen - vurderet d. 24/04 - 2018**

The diagram illustrates a staircase of language development stages. From bottom-left to top-right, the stages are:

- Udforskeren
- Kommunikatør (3 år, 2 mdr)
- Førsteordsbruger
- Sammensætter
- 3+ordsbruger
- Komplekssætningsbru

A blue arrow points upwards and to the right, indicating the progression over time. A blue icon representing the child's current position is located on the "Kommunikatør" step.

2.1.2 Trinbeskrivelse - Kommunikatøren
Kommunikatøren (trin 2) pludrer så det lyder som dansk. Han/hun forstår simple rutiner og deltager gerne vha. gestik, mimik og lyde. Kommunikatøren er opmærksom på kommunikation i og med omgivelserne.

Puslespils Visning af udviklingszoner & pejlemærker

3.1.1 Barnets resultat med visning af pejlemærker - vurderet d. 27/08 - 2018

	Trin 1 Udforsker	Trin 2 Kommunikator	Trin 3 Førsteordsbruger	Trin 4 Sammensætter	Trin 5 Tre-ordssætningsbruger	Trin 6 Komplekssætningsbruger
Formelt sprog	Pludrelydene nærmer sig talelyde. De indeholder vokaler og gradvist vokaler og konsonanter (fx aaaa til baaaa)	Anvender pludrelyd, der er stavelsesbåret, fx baba, dada. Forstår mellem 4 og 25 ord	Begynder at anvende de første produktive ord, fx om rutiner og sociale handlinger som tisse, ble, spise, mig, op.	Kombinerer ord til små sætningskonstruktioner typisk centreret omkring forholdsord og adverbier som 'mere mad', 'se der', 'mig ha'__, 'mig__'	Bruger udsagnsord som fx hoppe, tage, lede. Anvender hyppigt grammatiske morfemer, 'mig løbte stærkt', 'hoppede så højt hjemme'	Anvender sætninger med mange ord (6-8 led) og flere grammatiske morfemer, fx flertal- eller datids-bøjning. Begyndende forståelse af datid og fremtid
Funktionelt sprog	Begynder på turtagning med ansigt, smil, mimik	Reagerer på: 'Se her', 'Er du sulten?', 'Vil du have mere' og lign	Udtrykker et stigende antal kommunikative intentioner i flere forskellige situationer og kontekster	Kommunikerer tydeligt egne behov i rutiner og aktiviteter med en kombination af pegegestik, talelyde, ord(kombinationer).	Udtrykker sprogligt ikke alene behov, men også ideer, viden, egne tanker, følelser og ønske om relationer til andre	Begynder at kunne tale om ting der ikke er tilstede her og nu fx kommende begivenheder. Kan indgå i rim, remser og sanglege
Legeudvikling	Udviser interesse for genstande eller personer; dyadisk interaktion	Deltager opmærksomt i lege fx tittebøh, klappetage, sanglege	Begynder på symbolske lege med/uden objekt (imitationslege)	Initierer leg og samtaler med andre børn i simple funktions- og konstruktions-lege, fx samle-skille ad eller indgår i tumlelege.	Leger funktions-, konstruktions og forestillingslege (symbolsk leg). Bruger egne og andres erfaringer i leg	Den symbolske leg påvirkes i stigende grad af det formelle og funktionelle sprog. Opmærksom på andres leg. Forsøger at løse konflikter verbal. Sætter ord på sine tanker
Fælles opmærksomhed	Gentager egne og evt andres lyde eller ansigtsmimik. Begynder at anvende kommunikativ gestik	Kan indgå i fælles opmærksomhed med brug af pegegestik, fagter mm	Kombinerer i høj grad med ord og pegegestik.	Bruger ord, ordkombinationer og pegegestik til at invitere andre til fælles opmærksomhed	Indgår i fælles opmærksomhed med andre børn og voksne omkring fælles tredje, fx genstand, handling eller ord (rim, remser)	Udvikler mentalisering. Begynder at udvise tegn på forståelse af andres intentioner og hensigter
Kognition	Begynder at få en forståelse af rutiner og ritualer med tætte omsorgspersoner	Har en fokuseret opmærksomhed på objekter, mennesker og handlinger	Udviser målrettede handlinger og initiativer i samspillet med omgivelse.	Kan fastholde sin opmærksomhed på en genstand eller handling og vende tilbage til sin leg efter afbrydelse (fx toiletbesøg)	Har interesse og motivation for at udforske nye steder og handlingssekvenser	Udviser vedvarende opmærksomhed og kan følge en voksens beskrivelse
Relationer og socialt samspil	Bruger ansigt/hænder/krop som kommunikativt redskab til kontakt og samspil	Deltager i turtagninger og forventer respons fra andre på egne kommunikative initiativer.	Er vedholdende i at opnå respons og anvender tævelyde, lydforlængelser, gentagelser, selvrettelser i kommunikation med omgivelse	Kan initiere til samtale ved brug af ord. Tager flere ture i samtalen og deltager i korte samtaler	Den sproglige kommunikation bliver en del af de sociale relationer og barnet opbygger et stigende antal venskaber gennem leg	Udveksler fortællinger og forestillinger med andre børn som del af social positionering

- MIKRO-progression
- Børn, der er bekymring for
- Børn der udvikler sig langsomt
- Børn, der....

Mestringsniveau

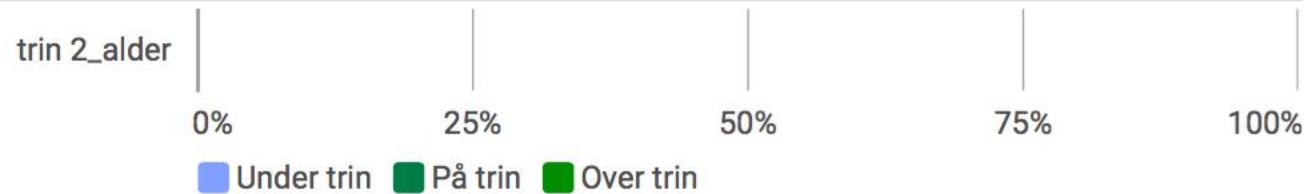
Mellem hvert udviklingstrin findes en række Tegn på Læring, som er tegn på, at barnet er ved at bevæge sig op på det næste trin på SprogTrappen.

4.1 Tegn på læring for Førsteordsbrugeren

På baggrund af fagpersonalets vurdering er Frederik vurderet til at være på trinnet Førsteordsbrugeren, og det er hermed følgende Tegn på Læring, du som fagperson skal være opmærksom på at understøtte barnet i fremadrettet.

Førsteordsbrugeren

- Opmærksomt iagttager flere af de handlinger, der foregår i omgivelserne
- Begynder at forstå og producere mange flere ord, fx navne på genstande, handlinger, behov
- Udforsker genstande og lege i samspillet med andre, fx i konstruktionslege som samle-skille ad
- Inviterer andre med i fælles opmærksomhed og samspil og tager flere taleture i samspillet

Hvad
bestemmer
Trin-
placering

Fire udviklingszoner
skal være 'på niveau'
= Trinplacering

Spredt udvikling:

- Gruppe af udviklingszoner
der ligger lavest
-

Alder har intet at gøre
med indplacering

Hvor ofte skal/kan jeg bruge SprogTrappen?

Vi anbefaler, at I indplacerer **alle** børn i dagtilbuddet

I opnår bedst 'læringsmiljø-effekt' og fælles sprogbrug

I opnår systematik og gruppe-fordele, fx ved planlægning af hverdagens rutiner, aktiviteter mm.

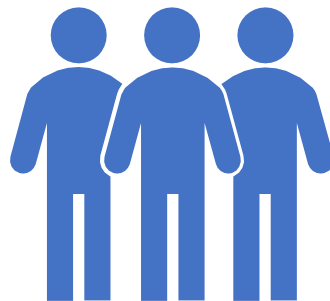
Vi anbefaler, at I bruger SprogTrappen regelmæssigt og cirka med **6-8 måneders mellemrum**.
Gerne **oftere ved bekymring**.

Indplacering tager 7-8 minutter (når du kender system)

Lær systemet at kende og brug det som **refleksions-redskab** på personalemøder, i samtaler med andre faggrupper...

Man kan også få rapporter, der viser dagtilbuddet...mere om det på et andet kursus!

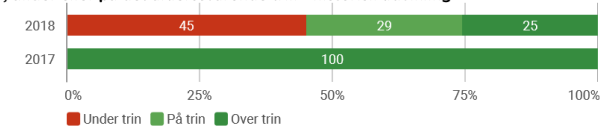
47

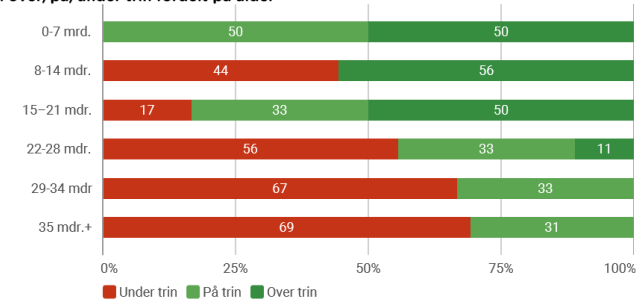
2.2 Samlede resultater

Nedenfor vises først den samlede andel af børn, der er placeret over, under eller på det alderssvarende trin med sammenligning til tidligere år. Herefter vises hvordan dette fordeler sig på de enkelte aldersintervaller i indværende år.

2.2.1 Børn over, under eller på det alderssvarende trin - historisk udvikling

2.2.2 Børn over/på/under trin fordelt på alder

Det sprogpædagogiske arbejde
med udgangspunkt i
SprogTrappen

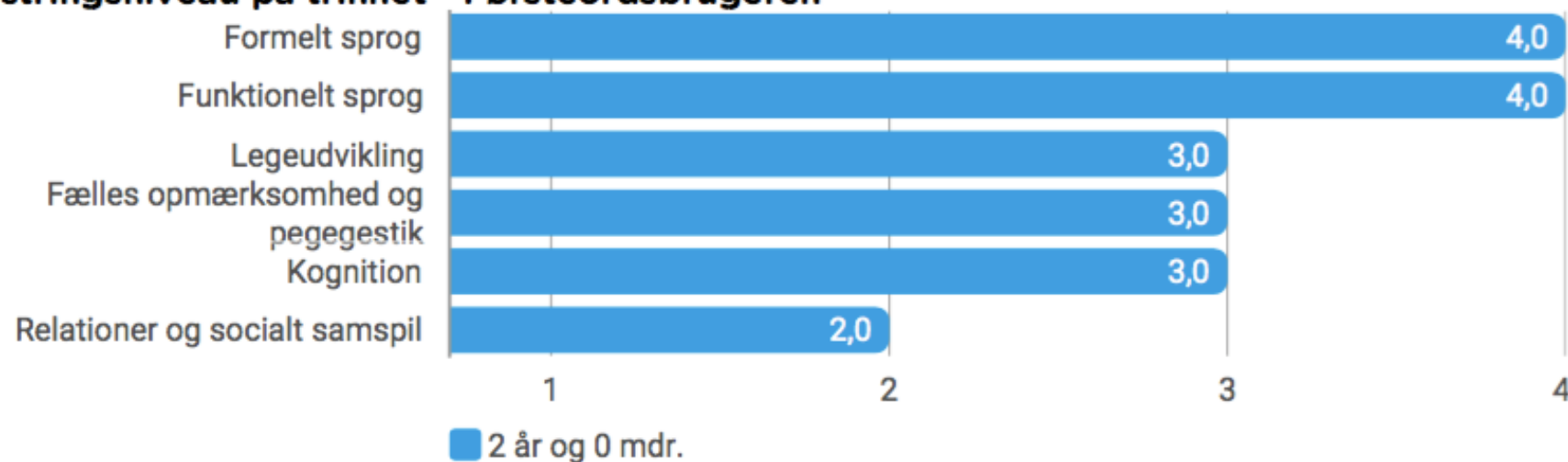
3.1.1 Barnets resultat med visning af pejlemærker - vurderet d. 27/08 - 2018

	Trin 1 Udforsker	Trin 2 Kommunikator	Trin 3 Førsteordsbruger	Trin 4 Sammensætter	Trin 5 Tre-ordsætningsbruger	Trin 6 Komplekssætningsbruger
Formelt sprog	Pludrelydene nærmer sig talelyde. De indeholder vokaler og gradvist vokaler og konsonanter (fx aaaa til baaaa)	Anvender pludrelyde, der er stavelsesbåret, fx baba, dada. Forstår mellem 4 og 25 ord	Begynder at anvende de første produktive ord, fx om rutiner og sociale handlinger som tisse, ble, spise, mig, op.	Kombinerer ord til små sætningskonstruktioner typisk centreret omkring forholdsord og adverbier som 'mere mad', 'se der', 'mig ha'__, 'mig__'	Bruger udsagnsord som fx hoppe, tage, lede. Anvender hyppigt grammatiske morfemer, 'mig løbte stærkt', 'hoppede så højt hjemme'	Anvender sætninger med mange ord (6-8 led) og flere grammatiske morfemer, fx flertal- eller datidsbøjning. Begyndende forståelse af datid og fremtid
Funktionelt sprog	Begynder på turtagning med ansigt, smil, mimik	Reagerer på: 'Se her', 'Er du sulten?', 'Vil du have mere' og lign	Udtrykker et stigende antal kommunikative intentioner i flere forskellige situationer og kontekster	Kommunikerer tydeligt egne behov i rutiner og aktiviteter med en kombination af pegegestik, talelyde, ord(kombinationer).	Udtrykker sprogligt ikke alene behov, men også ideer, viden, egne tanker, følelser og ønske om relationer til andre	Begynder at kunne tale om ting der ikke er tilstede her og nu fx kommende begivenheder. Kan indgå i rim, remser og sanglege
Legeudvikling	Udviser interesse for genstande eller personer, dyadisk interaktion	Deltager opmærksomt i lege fx tittebøh, klappetage, sanglege	Begynder på symbolske lege med/uden objekt (imitationslege)	Initierer leg og samtaler med andre børn i simple funktions- og konstruktions-lege, fx samle-skilte ad eller indgår i turnelege.	Leger funktions-, konstruktions og forestillingslege (symbolsk leg). Bruger egne og andres erfaringer i leg	Den symbolske leg påvirkes i stigende grad af det formelle og funktionelle sprog. Opmærksom på andres leg. For-søger at løse konflikter ver-bait. Sætte ord på sine tanker
Fælles opmærksomhed	Gentager egne og evt. andres lyde eller ansigtsmimik. Begynder at anvende kommunikativ gestik	Kan indgå i fælles opmærksomhed med brug af pegegestik, fagter mm	Kombinerer i høj grad med ord og pegegestik.	Bruger ord, ordkombinationer og pegegestik til at invitere andre til fælles opmærksomhed	Indgår i fælles opmærksomhed med andre børn og voksne omkring fælles tredje, fx genstand, handling eller ord (rim, remser)	Udvikler mentalisering. Begynder at udvikle tegn på forståelse af andres intentioner og hensigter
Kognition	Begynder at få en forståelse af rutiner og ritualer med tætte omsorgspersoner	Har en fokuseret opmærksomhed på objekter, mennesker og handlinger	Udviser målrettede handlinger og initiativer i samspillet med omgivelserne.	Kan fastholde sin opmærksomhed på en genstand eller handling og vende tilbage til sin leg efter afbrydelse (fx toiletbesøg)	Har interesse og motivation for at udforske nye steder og handlingsskemaer	Udviser vedvarende opmærksomhed og kan følge en voksens beskrivelse
Relationer og socialt samspil	Bruger ansigt/hænder/krop som kommunikativt redskab til kontakt og samspil	Deltager i turtagninger og forventer respons fra andre på egne kommunikative initiativer.	Er vedholdende i at opnå respons og anvender tøvelyde, lydforlængelser, gentagelser, selvtættelser i kommunikation med omgivelserne	Kan initiere til samtale ved brug af ord. Tager flere ture i samtalen og deltager i korte samtaler	Den sproglige kommunikation bliver en del af de sociale relationer og barnet opbygger et stigende antal venskaber gennem leg	Udvikler et stærkt og fælles sprog med andre børn og voksne

3 DE ENKELTE UDVIKLINGSZONER

Nedenfor vises hvordan barnets mestring er vurderet på udviklingszonerne på trinnet Førsteordsbruger. Herefter vises barnets placering på hver enkelt udviklingszone i en tabel, hvor de valgte udviklingspejlemærker er vist.

3.1 Mestringsniveau på trinnet - Førsteordsbruger

Tal med sidedemanden

1. Hvad er Frederiks udfordringer?
2. Alder?
3. Udviklingszoner?
4. Hvilke tanker har I om indsats i læringsmiljøet?
 1. Hvilke udviklingszoner?
 2. Hvilke systematiske indsatser?

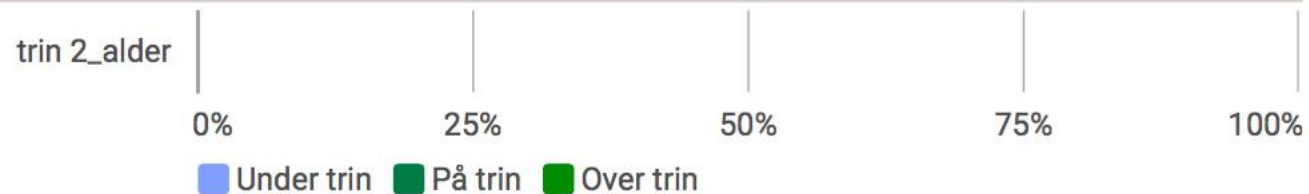
Mellem hvert udviklingstrin findes en række Tegn på Læring, som er tegn på, at barnet er ved at bevæge sig op på det næste trin på SprogTrappen.

4.1 Tegn på læring for Førsteordsbrugeren

På baggrund af fagpersonalets vurdering er Frederik vurderet til at være på trinnet Førsteordsbrugeren, og det er hermed følgende Tegn på Læring, du som fagperson skal være opmærksom på at understøtte barnet i fremadrettet.

Førsteordsbrugeren

- Opmærksomt iagttager flere af de handlinger, der foregår i omgivelserne
- Begynder at forstå og producere mange flere ord, fx navne på genstande, handlinger, behov
- Udforsker genstande og lege i samspillet med andre, fx i konstruktionslege som samle-skilte ad
- Inviterer andre med i fælles opmærksomhed og samspil og tager flere taleture i samspillet

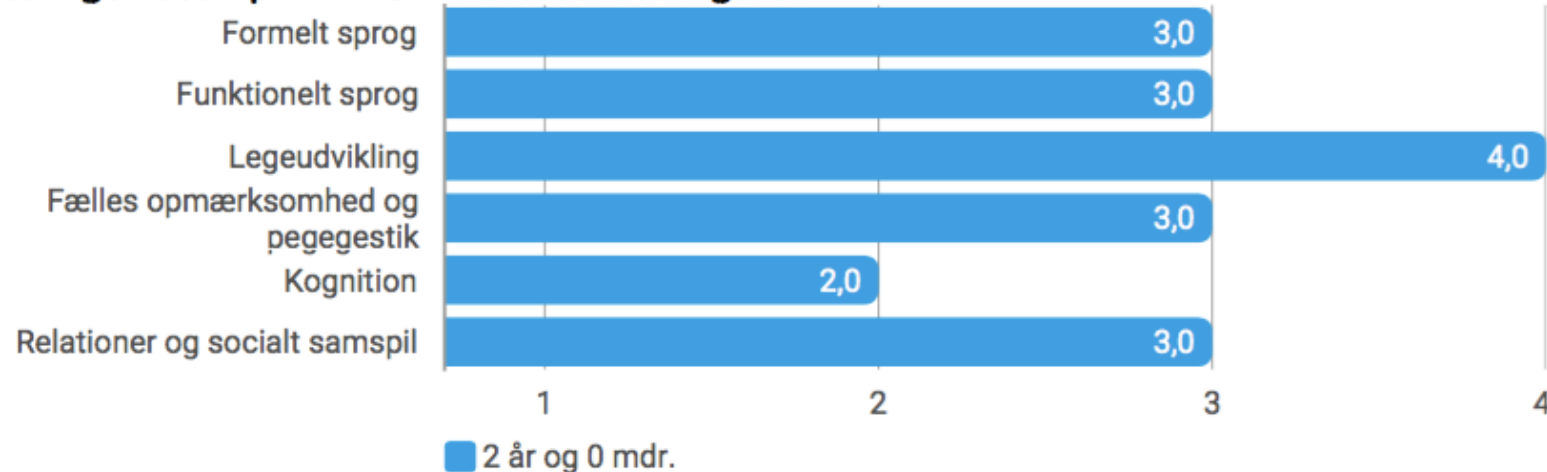
3.1.1 Barnets resultat med visning af pejlemærker - vurderet d. 28/08 - 2018

	Trin 1	Trin 2	Trin 3	Trin 4	Trin 5	Trin 6
	Udfører	Kommunikatør	Førsteordbruger	Sammensætter	Tre-ordsætningsbruger	Komplekssætningsbruger
Formelt sprog	Pludreløbene nærmer sig talelyde. De indeholder vokaler og gradvist vokaler og konsonanter (fx aaaa til baaaa)	Anvender pludreløbe, der er stavelsesbåret, fx baba, dada. Forstår mellem 4 og 25 ord	Begynder at anvende de første produktive ord, fx om rutiner og sociale handlinger som tisse, ble, spise, mig, op.	Kombinerer ord til små sætningskonstruktioner typisk centreret omkring forholdsord og adverbier som 'mere mad', 'se der', 'mig ha'____', 'mig____'	Bruger udsagnsord som fx hoppe, tage, lede. Anvender hyppigt grammatiske morfemer, 'mig løbte stærkt', 'hoppede så højt hjemme'	Anvender sætninger med mange ord (6-8 led) og flere grammatiske morfemer, fx flertal- eller datids-bøjning. Begyndende forståelse af datid og fremtid
Funktionelt sprog	Begynder på turtagning med ansigt, smil, mimik	Reagerer på: 'Se her', 'Er du sulten?', 'Vil du have mere' og lign	Udtrykker et stigende antal kommunikative intentioner i flere forskellige situationer og kontekster.	Kommunikerer tydeligt egne behov i rutiner og aktiviteter med en kombination af pegegestik, talelyde, ord/kombinationer)	Udtrykker sprogligt ikke alene behov, men også ideer, viden, egne tanker, følelser og ønske om relationer til andre	Begynder at kunne tale om ting der ikke er tilstede her og nu fx kommende begivenheder. Kan indgå i rim, remser og sanglege
Legeudvikling	Udviser interesse for genstande eller personer; dyadisk interaktion	Deltager opmærksomt i lege fx tittebøh, klappeskage, sanglege	Begynder på symbolske lege med/uden objekt (imitationslege).	initierer leg og samtaler med andre børn i simple funktions- og konstruktions-lege, fx samle-skille ad eller indgår i tumlelege	Leger funktions-, konstruktions og forestillingslege (symbolsk leg). Bruger egne og andres erfaringer i leg	Den symbolske leg påvirkes i stigende grad af det formelle og funktionelle sprog. Opmærksom på andres leg. For-søger at løse konflikter ver-bait. Sætte ord på sine tanker
Fælles opmærksomhed	Gentager egne og evt andres lyde eller ansigtsmimik. Begynder at anvende kommunikativ gestik	Kan indgå i fælles opmærksomhed med brug af pegegestik, fagter mm	Kombinerer i høj grad med ord og pegegestik.	Bruger ord, ordkombinationer og pegegestik til at invitere andre til fælles opmærksomhed	Indgår i fælles opmærksomhed med andre børn og voksne omkring fælles tredje, fx genstand, handling eller ord (rim, remser)	Udvikler mentalisering. Begynder at udvise tegn på forståelse af andres intentioner og hensigter
Kognition	Begynder at få en forståelse af rutiner og ritualer med tætte omsorgspersoner	Har en fokuseret opmærksomhed på objekter, mennesker og handlinger.	Udviser målrettede handlinger og initiativer i samspillet med omgivelserne	Kan fastholde sin opmærksomhed på en genstand eller handling og vende tilbage til sin leg efter afbrydelse (fx toiletbesøg)	Har interesse og motivation for at udforske nye steder og handlingssekvenser	Udviser vedvarende opmærksomhed og kan følge en voksens beskrivelse
Relationer og socialt samspil	Bruger ansigt/hænder/krop som kommunikativt redskab til kontakt og samspil	Deltager i turtagninger og forventer respons fra andre på egne kommunikative initiativer	Er vedholdende i at opnå respons og anvender tøvelyde, lydforlængelser, gentagelser, selvrettelser i kommunikation med omgivelserne.	Kan initiere til samtale ved brug af ord. Tager flere ture i samtalen og deltager i korte samtaler	Den sproglige kommunikation bliver en del af de sociale relationer og barnet opbygger et stigende antal venskaber gennem leg	Udveksler fortællinger og forestillinger med andre børn som del af social positionering

3 DE ENKELTE UDVIKLINGSZONER

Nedenfor vises hvordan barnets mestring er vurderet på udviklingszonerne på trinnet Førsteordsbrugeren. Herefter vises barnets placering på hver enkelt udviklingszone i en tabel, hvor de valgte udviklingspejlemærker er vist.

3.1 Mestringsniveau på trinnet - Førsteordsbrugeren

3.1.1 Barnets resultat med visning af pejlemærker - vurderet d. 27/08 - 2018

	Trin 1 Udforsker	Trin 2 Kommunikator	Trin 3 Førsteordsbruger	Trin 4 Sammensætter	Trin 5 Tre-ordssætningsbruger	Trin 6 Komplekssætningsbruger
Formelt sprog	Pludreløbene nærmer sig talelyde. De indeholder vokaler og gradvist vokaler og konsonanter (fx aaaa til baaaa)	Anvender pludreløbene, der er stavelesesbåret, fx baba, dada. Forstår mellem 4 og 25 ord.	Begynder at anvende de første produktive ord, fx om rutiner og sociale handlinger som tisse, ble, spise, mig, op	Kombinerer ord til små sætningskonstruktioner typisk centreret omkring forholdsord og adverbier som 'mere mad', 'se der', 'mig ha'...', 'mig...'	Bruger udsagnsord som fx hoppe, tage, lede. Anvender hyppigt grammatiske morfemer, 'mig løbte stærkt', 'hoppede så højt hjemme'	Anvender sætninger med mange ord (6-8 led) og flere grammatiske morfemer, fx flertal- eller datids-bøjning. Begyndende forståelse af datid og fremtid
Funktionelt sprog	Begynder på turtagning med ansigt, smil, mimik	Reagerer på: 'Se her', 'Er du sulten?', 'Vil du have mere' og lign	Udtrykker et stigende antal kommunikative intentioner i flere forskellige situationer og kontekster.	Kommunikerer tydeligt egne behov i rutiner og aktiviteter med en kombination af pegegestik, talelyde, ord(kombinationer)	Udtrykker sprogligt ikke alene behov, men også ideer, viden, egne tanker, følelser og ønske om relationer til andre	Begynder at kunne tale om ting der ikke er tilstede her og nu fx kommende begivenheder. Kan indgå i rim, remser og sanglege
Legeudvikling	Udviser interesse for genstande eller personer, dyadisk interaktion	Deltager opmærksomt i lege fx tittebah, klæppekage, sanglege	Begynder på symbolske lege med/uden objekt (imitationslege).	Initierer leg og samtaler med andre børn i simple funktions- og konstruktions-lege, fx samle-skille ad eller indgår i tumlelege	Leger funktions-, konstruktions og forestillingslege (symbolsk leg). Bruger egne og andres erfaringer i leg	Den symbolske leg påvirkes i stigende grad af det formelle og funktionelle sprog. Opmærksom på andres leg. Forsøger at løse konflikter ved balt. Sætter ord på sine tanker
Fælles opmærksomhed	Gentager egne og evt andres lyde eller ansigtsmimik. Begynder at anvende kommunikativ gestik	Kan indgå i fælles opmærksomhed med brug af pegegestik, fagter mm.	Kombinerer i høj grad med ord og pegegestik	Bruger ord, ordkombinationer og pegegestik til at invitere andre til fælles opmærksomhed	Indgår i fælles opmærksomhed med andre børn og voksne omkring fælles tredje, fx genstand, handling eller ord (rim, remser)	Udvikler mentalisering. Begynder at udvise tegn på forståelse af andres intentioner og hensigter
Kognition	Begynder at få en forståelse af rutiner og ritualer med tætte omsorgspersoner	Har en fokuseret opmærksomhed på objekter, mennesker og handlinger.	Udviser målrettede handlinger og initiativer i samspillet med omgivelserne	Kan fastholde sin opmærksomhed på en genstand eller handling og vende tilbage til sin leg efter afbrydelse (fx toiletbesøg)	Har interesse og motivation for at udforske nye steder og handlingssekvenser	Udviser vedvarende opmærksomhed og kan følge en voksens beskrivelse
Relationer og socialt samspil	Bruger ansigt/hænder/krop som kommunikativt redskab til kontakt og samspil	Deltager i turtagninger og forventer respons fra andre på egne kommunikative initiativer.	Er vedholdende i at opnå respons og anvender læveløbe, lydforlængelser, gentagelser, selvrettet kommunikation	Kan initiere til samtale ved brug af ord. Tager flere ture i samtalen og deltager i korte samtaler	Den sproglige kommunikation bliver en del af de sociale relationer og barnet opbygger et stigende antal venskaber gennem leg	Udveksler fortællinger og forestillinger med andre børn som del af social positionering

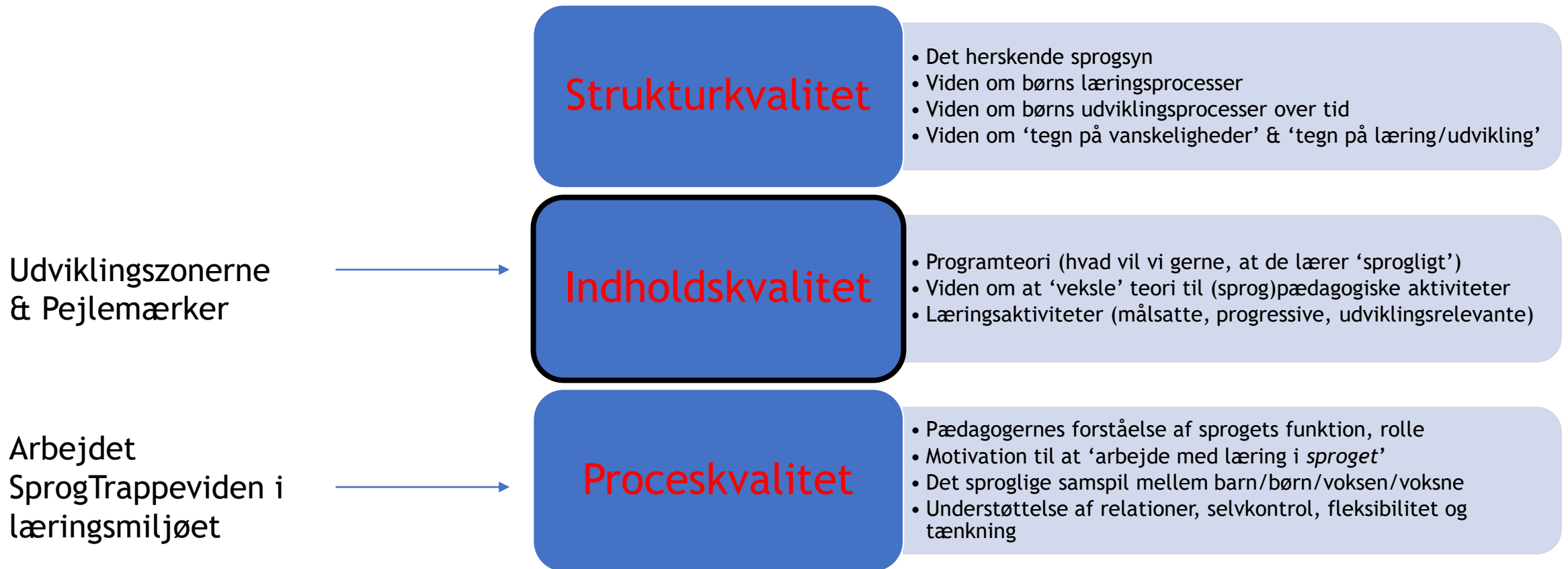
Høj Kvalitet i
Dagtilbud

Personalets viden om, hvad og hvornår børn skal udvikle essentielle færdigheder og kompetencer, de såkaldte udviklingsnormer som fremkommer i fx SprogTrappen.

Personalets viden om, hvordan udviklingsnormer omsættes til pædagogisk praksis af høj kvalitet.

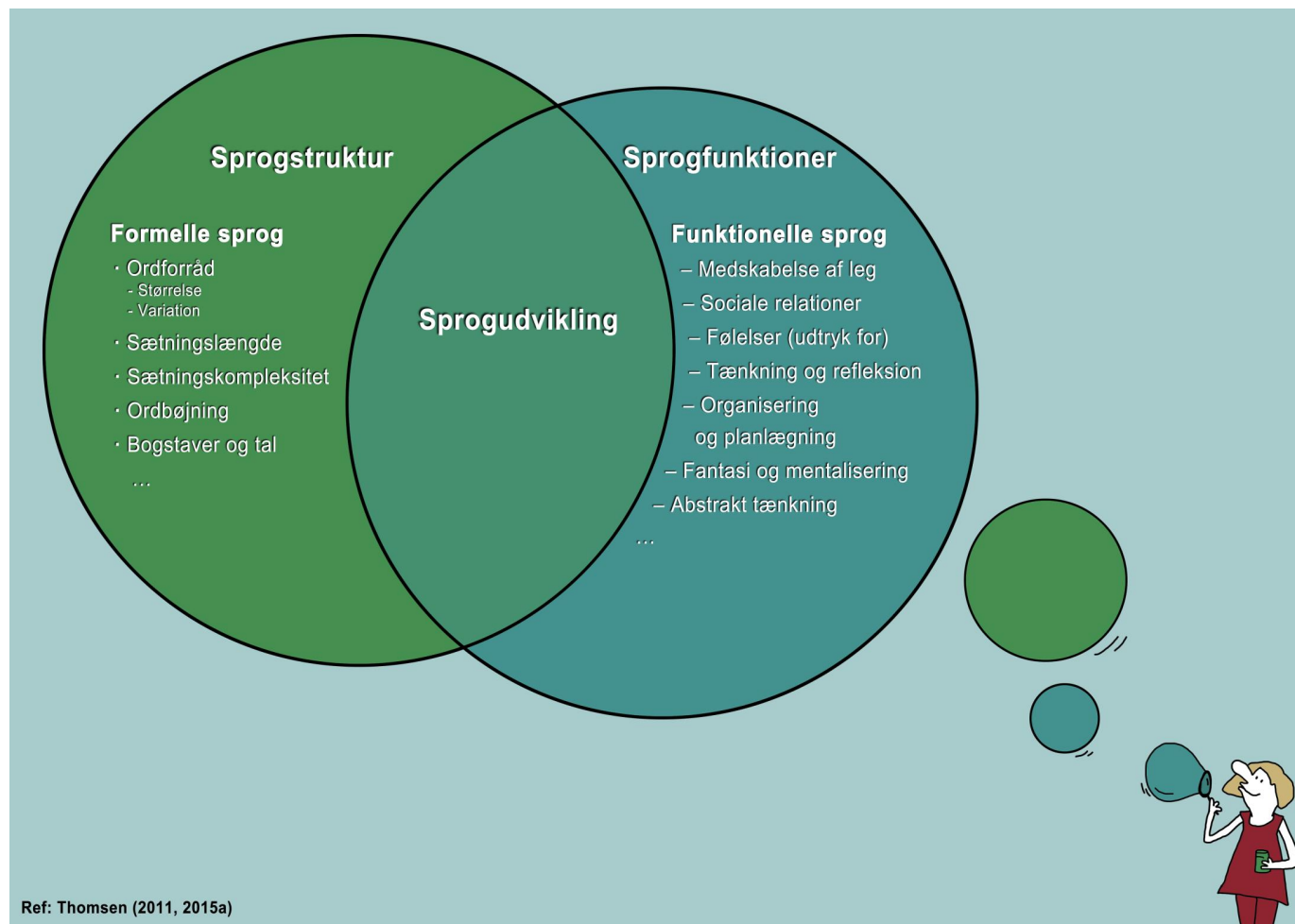
Sprogpædagogisk kvalitet & responsivitet

(Thomsen & Clausen, 2009; Thomsen, 2015)

Hvad er sprog og sprogudvikling?

Nej – det handler ikke om FLERE materiale- bårne aktiviteter

UDVIKLINGSZONE	LÆRINGSAKTIVITET I SAMSPILLET	Hvad understøttes? Prøv også... Husk!
Formelt sprog	Nus dit barn med en fjer, en blød klud, et tørklæde. Beskriv hvad du ser hos barnet: smile, kilde, fryse, gåsehud	Vis hvordan du reagerer, hvis du gør det samme på dig selv. Brug din stemme (ihhhhh, uhhhhh, uhmmm).
Funktionelt sprog	Brug en masse ansigtsmimik (mund, øjne, kinder). Brug lyde (i, y, u) som barnet kan fokusere på.	Hold lange pauser. Lad barnet kigge på dit ansigt og forsøge at efterligne dig. Gentag dine lyde og mimikker mange gange (15-20 gange)
Legeudvikling	Lad barnet udforske de genstande du bruger i køkken, badeværelse osv. Kig på dem sammen. Giv barnet grydeskeen, tag den tilbage og giv barnet den igen.	Vis hvordan du er optaget af genstanden. Beskriv med få ord, og brug lyde (nøj, se, din, min).
Gestik og fælles opmærksomhed	Fasthold dit blik på barnets yndlingslegetøj. Udforsk det sammen med barnet. Brug få ord, stor, lille, rød, din, bamse, blød.	Brug de samme ord hver gang I taler sammen. Vær fokuseret på at I kigger på hinanden. Lad barnet kigge på dig. Sid med barnet på knæene. Lav sjove grimasser. Mange gange. Hold pause mens du gør det; og nyd de små tegn på at barnet forsøger at efterligne dig. Lær dit barn at række tungen ud, at lukke et- to øjne osv. ved at barnet kigger på dig og efteraber.
Kognition	Læg barnet på maven. Brug en lille klokke/rangle/glas cirka 30 centimeter fra barnet (foran barnet). Hjælp barnet til at finde lyden, opdage og rette blikket på lyden. Brug din stemme til at hjælpe barnet: hvor er lyden? Der var lyden? Nu kommer den igen. Smil og vis barnet at du kan lide lyden.	Læg dig gerne på maven foran barnet. Så han/hun meget tydeligt kan se dit ansigt og din blikretning.
Relationel og social udvikling	Lad dit barn røre ved din mund og dine læber. Lad ham/hende udforske dine læber. Sig noget (ord, lyde). Smask, syng en lyd.	Gør det samme på barnets mund. Udforsk langsomt, hvad læber, tunge og spyttet kan.

Den styrkede pædagogiske læreplan

Hvor er barnet
på
SprogTrappen?

Må man stille spørgsmål? Hvilke?

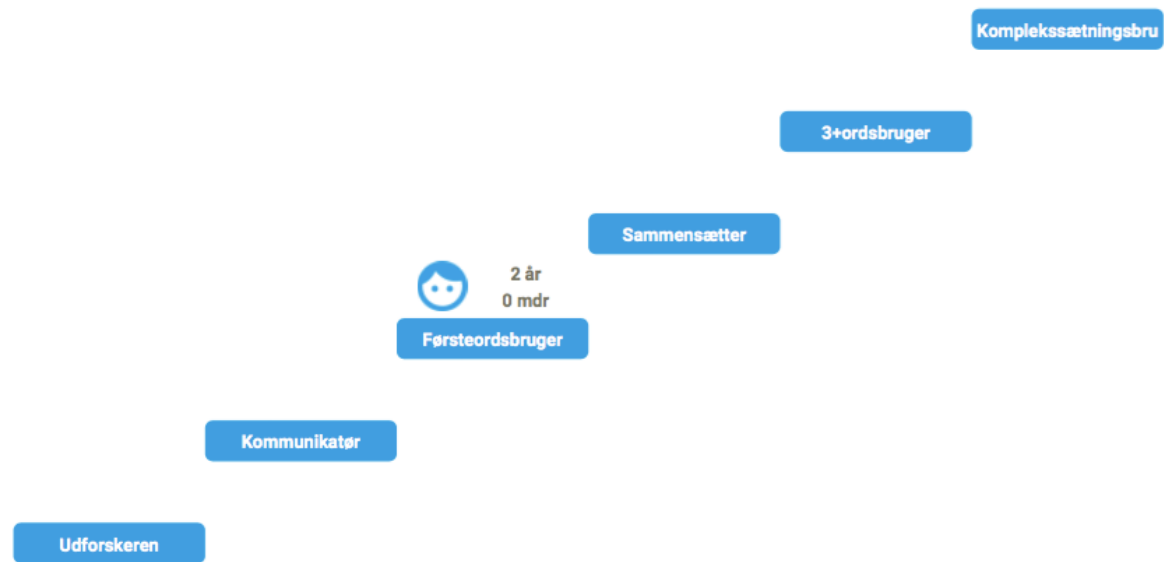
Skal barnet guides i legen?

Hvem har brug for at blive
'sprogligt' forberedt til aktiviteter?

Hvem har særligt brug for
blikretning, fælles opmærksomhed

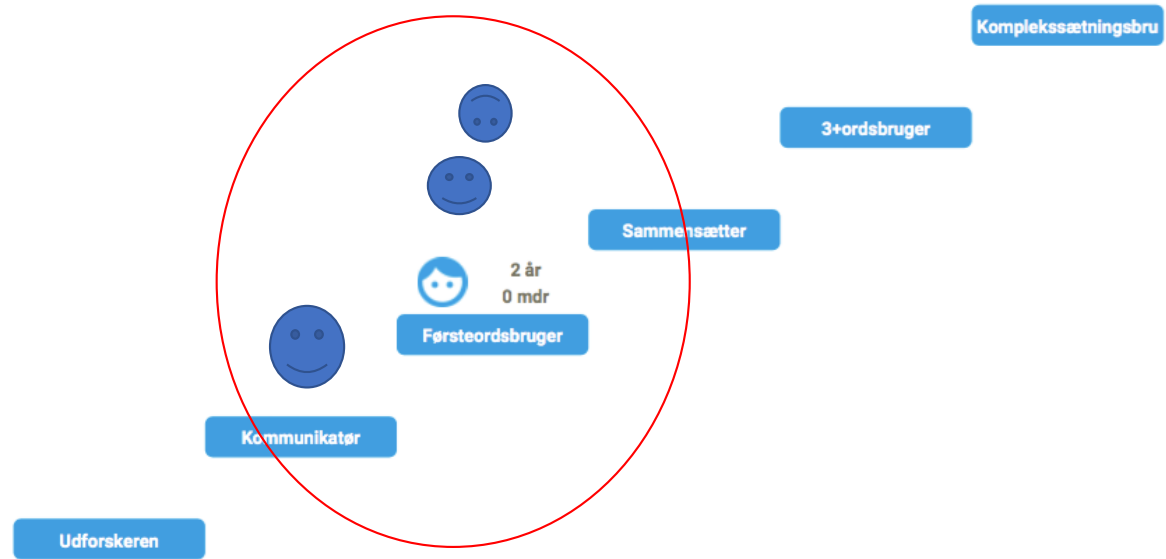

2.1.1 Barnets placering på SprogTrappen - vurderet d. 27/08 - 2018

Børnegrupper:
Hvad er formålet:
hvem, hvornår,
hvorfor?

2.1.1 Barnets placering på SprogTrappen - vurderet d. 27/08 - 2018

Lidt om rutiner og aktiviteter i grupper

- Små grupper fungerer bedst 4-5 børn, gerne færre.
- Spørg dig selv:
 - Hvad er formålet?
 - Hvad skal barnet lære?
 - Hvad bidrager aktiviteten til på længere sigt?
 - Hvem har brug for at blive 'forberedt'?
 - Sekvenser
 - Sprogligt
 - Hvilke teknikker vil du fokusere på i samspillet?
 - Hvilke 5 ord vil du udvikle i dybden?

Aktiviteter i en udvikling over tid...

Pædagoger og
medarbejdere

Hvilke rutiner,
aktiviteter
skal vi udvikle
sammen?

Hvad har jeg
brug for at
vide?

Hvilke
sprogteknikker
skal jeg bruge?

Proceskvalitet i hverdagsdidaktik (vuggestueskema)

Evidens og effekt:

- A. Åbent curriculum
- B. Systematik med fokus på sprog
 - 1. Rutiner
 - 2. Aktiviteter (kan sagtens være omsorgsaktiviteter)

	Mandag		Tirsdag		Onsdag		Torsdag		Fredag	
	Rutine/aktivitet	Sprogteknik/udviklingszone	Rutine/aktivitet	Sprogteknik/udviklingszone	Rutine/aktivitet	Sprogteknik/udviklingszone	Rutine/aktivitet	Sprogteknik/udviklingszone	Rutine/aktivitet	Sprogteknik/udviklingszone
Morgen										
Formiddag										
Frokost										
Eftermiddag										
Sen eftermiddag										
Afhentning										

Vuggestueskema ind her

Hvad er tidlig
kommunikativ
udvikling?

SERVE and RETURN
Dialogen

Fælles opmærksomhed,
herunder 'følge
blikretning'

Imitation - efterligning

Gestik og pegegestik

Proceskvalitet

Samspil mellem dig og
barn:

SPROGTEKNIKKER

Sprogteknikker

1 Imiter barnet systematisk (model)

2 Udvid barnets sprog (gestik, ord eller sætning)
– retikke, men gør barnet sætning 'korrekt'

3 Tilføj et nyt element til barnets sprog (gestik, ord eller sætning) – beskrivelse, funktion, mærkeligt....

4 Hold fokus på **barnets interesse** – johh, du kan godt....
Snakke om superhelt og ting, som ikke er rigtige.!

5 Hold laaannggggggeeeee pauser (tæl til 18 eller 30) – og bevar **øjeblik** med barnet

6 **Give me five!!!** Samtaler under 5 ture tæller ikke....
(barn-voksen-barn-voksen-barn)

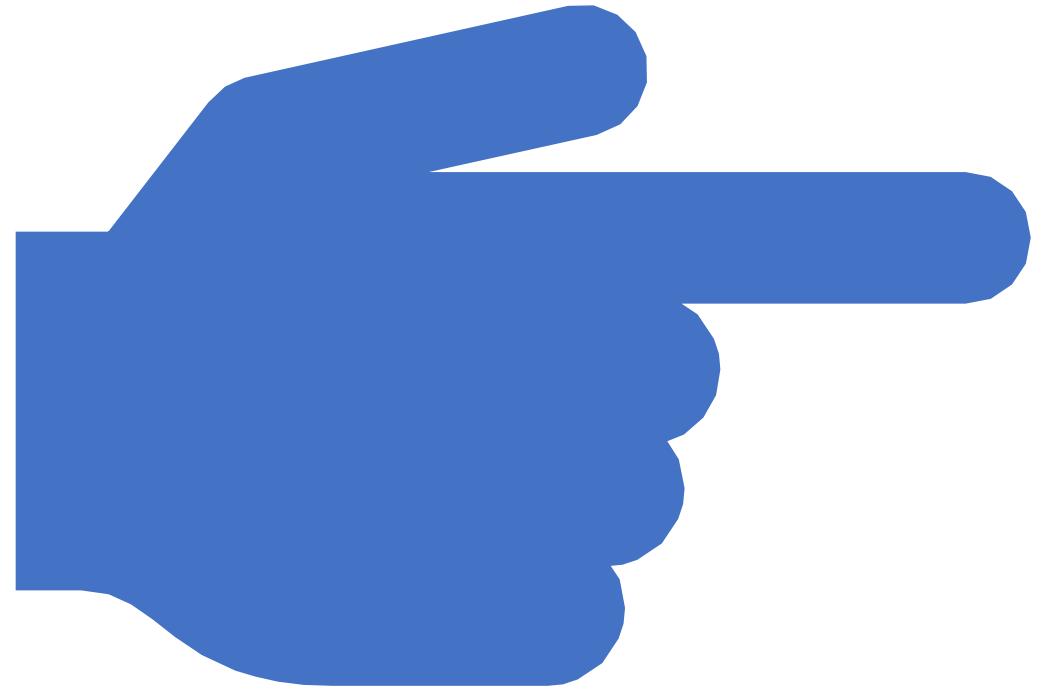
7 **Kommenter** hvad barnet laver.
Spørg mindre. Tænk på 3:1. Vær **nysgerrig, udforskende**
og **motiverende**... (nej æblet er ikke blåt, men hvorfor egentlig ikke?)

Et kig på SprogTrappens Udviklingszoner og Pejlemærker

Forslag til SprogPædagogiske
handlinger...

Trin 1: Udforskeren

Pejlemærker på Trin 1

	FORMELT SPROG	FUNKTIONELT SPROG	LEGEUDVIKLING	FÆLLES OPMÆRKSOMHED OG PEGEGESTIK	KOGNITION	RELATIONER OG SOCIALT SAMSPIL
Udforskeren 0-7 mdr. (0-0;7 år)	Pludrelydene nærmer sig talelyde. De indeholder vokaler og gradvist vokaler og konsonanter (fx aaaa til baaaa)	Begynder på turtagning med ansigt, smil, mimik	Udviser interesse for genstande eller personer; dyadisk interaktion	Gentager egne og evt andres lyde eller ansigtsmimik. Begynder at anvende kommunikativ gestik	Begynder at få en forståelse af rutiner og ritualer med tætte omsorgspersoner	Bruger ansigt/hænder/krop som kommunikativt redskab til kontakt og samspil

Fælles opmærksomhed og pegegestik

Fælles opmærksomhed og pegegestik

Gentager egne og evt andres lyde eller ansigtsmimik. Begynder at anvende kommunikativ gestik

Kan indgå i fælles opmærksomhed med brug af pegegestik, fagter mm.

Kombinerer i høj grad ord og pegegestik

Bruger ord, ordkombinationer og pegegestik til at invitere andre til fælles opmærksomhed

Indgår i fælles opmærksomhed med andre børn og voksne omkring fælles tredje, fx genstand, handling eller ord (rim, remser)

Udvikler mentalisering. Begynder at udvise tegn på forståelse af andres intentioner og hensigter

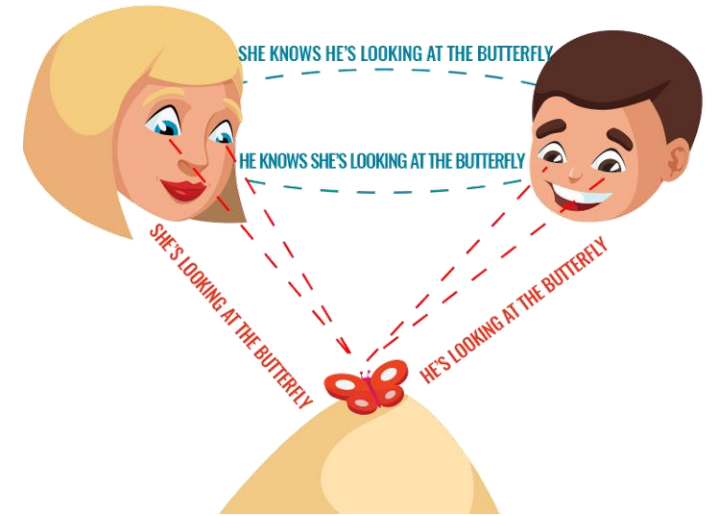
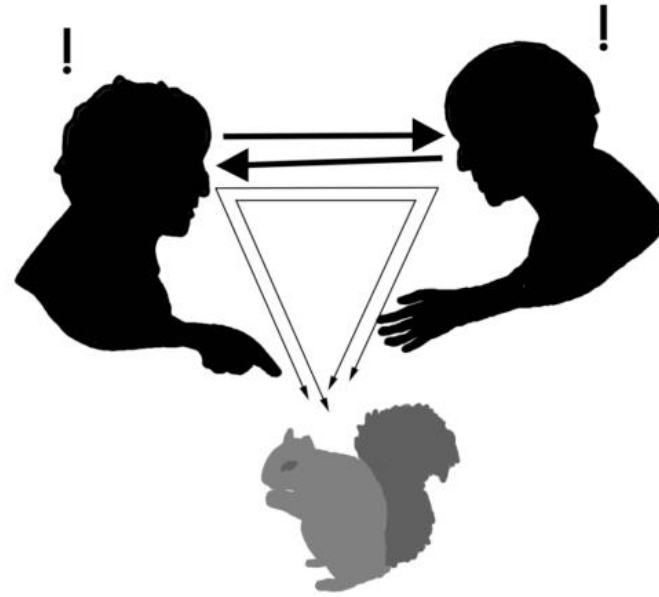
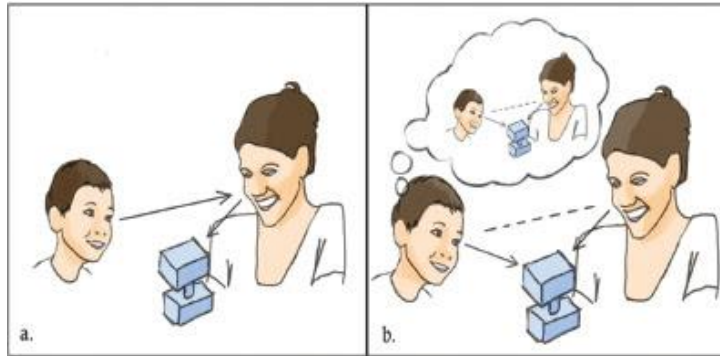

Fællesopmærksomhed og pegegestik

Pege

Interaktion med
omgivelserne

Langt flere
muligheder for
sprogligt samspil

Fælles opmærksomhed & ordforrådsudvikling

At følge en andens blikretning – senere pegegestik

How do we know if infants are gaze following or following a head turn?

Photo Credit: Meltzoff et al., 2009

Imitation at efterligne en anden...

- According to Racine and Carpendale's constructivist theory, the acquisition of *shared linguistic practice is grounded in the development of competence in shared forms of activity* such as joint attention which are naturally embedded in socio-emotional engagement.

**Imperativ
pegegestik**
(instrumentel
funktion)

- I - Social- Object
- Proto-imperativ (gi'mig det eller /adet/!)

**Deklarativ
pegegestik**
(social-kognitiv
funktion)

- I--> Object --> Social
- Proto-deklarativ (prøv at se der..!)
- Det som børn inden for ADS gør i mindre omfang

At pege: deklarativt og imperativt

Hvad siger forskningen om gode rutiner/aktiviteter?

01

Fundament
(use-it/lose it)

02

Kommunikativ og
sproglig udvikling:
objektbetegnelser
og bearbejdning

03

Teorien om det
mentale

04

Social og
emotionel
udvikling

05

*Betydelige
sociale, kulturelle
og intellektuelle
forskelle*

Trin 2: Kommunikatøren

Pejlemærker på Trin 2

	Formelt sprog	Funktionelt sprog	Legeudvikling	Fælles opmærksomhed og pegegestik	Kognition	Relationer og socialt samspil
Kommunikatøren 8-14 mdr. (0;8-1;2 år)	Anvender pludrelyde, der er stavelsesbåret, fx baba, dada. Forstår mellem 4 og 25 ord.	Reagerer på: "Se her", "Er du sulten?", "Vil du have mere" og lign.	Deltager opmærksomt i lege fx tittebøh, klappekage, sanglege	Kan indgå i fælles opmærksomhed med brug af pegegestik, fagter mm.	Har en fokuseret opmærksomhed på objekter, mennesker og handlinger	Deltager i turtagninger og forventer respons fra andre på egne kommunikative initiativer

Funktionelt
sprog:
Turtagning,
dialog og
samtale....

1. Hvilke/hvilken sprogteknik vil du fokusere på?
2. Hvilken rutine eller aktivitet vil du øve dig i?
3. Hvilket barn/børnegruppe vil du øve dig med?
4. Hvor længe vil du øve dig?
5. Hvordan vil du sikre dig at du anvender sprogteknikken?
 1. Videotesten
 2. Call-to action

Hvad siger forskningen om gode rutiner/aktiviteter?

Turtagning: Mindst fem ture frem-og-tilbage

- <https://www.youtube.com/watch?v=cBWetLX8690>
- <https://www.youtube.com/watch?v=xH1CbC4No24>

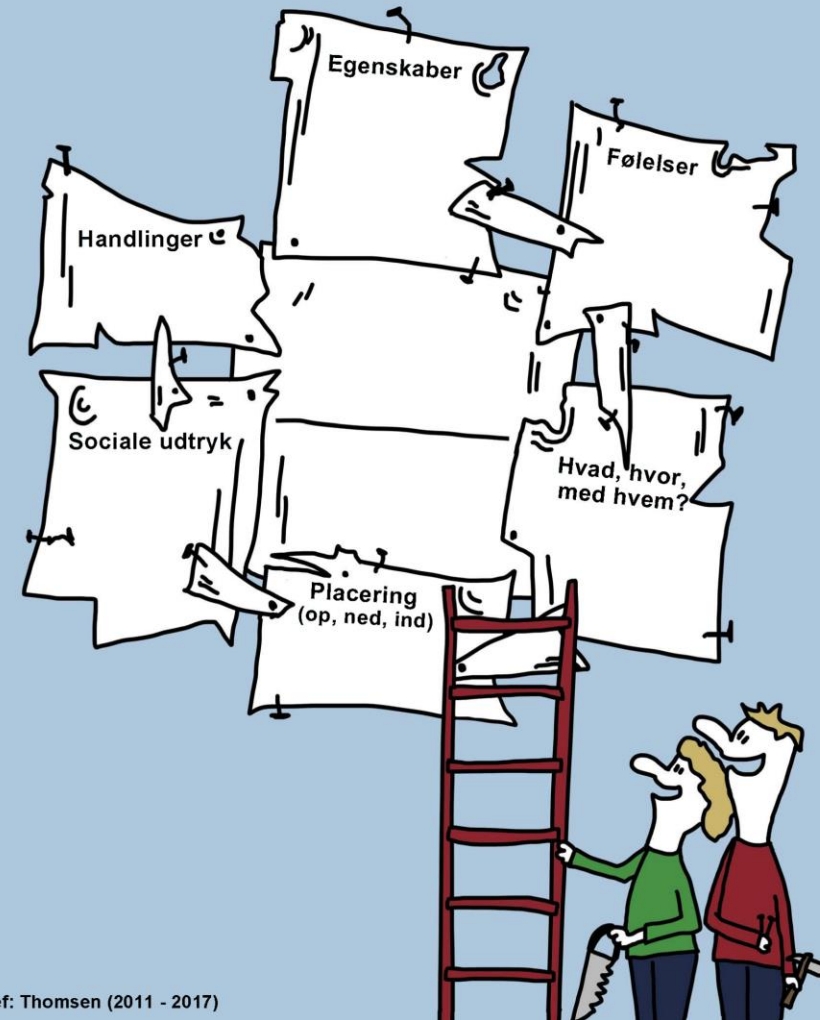
Trin 3: Førsteordsbrugeren

Pejlemærker på Trin 3

	Formelt sprog	Funktionelt sprog	Legeudvikling	Fælles opmærksomhed og pegegestik	Kognition	Relationer og socialt samspil
Førsteordsbrugeren 15-21 mdr. (1;3-1;9 år)	Begynder at anvende de første produktive ord, fx om rutiner og sociale handlinger som tisse, ble, spise, mig, op	Udtrykker et stigende antal kommunikative intentioner i flere forskellige situationer og kontekster	Begynder på symbolske lege med/uden objekt (imitationslege)	Kombinerer i høj grad ord og pegegestik	Udviser målrettede handlinger og initiativer i samspillet med omgivelserne	Er vedholdende i at opnå respons og anvender tøvelyde, lydforlængelser, gentagelser, selvrettelser i kommunikation med omgivelserne

Ordforrådet – bredde og dybdelæring

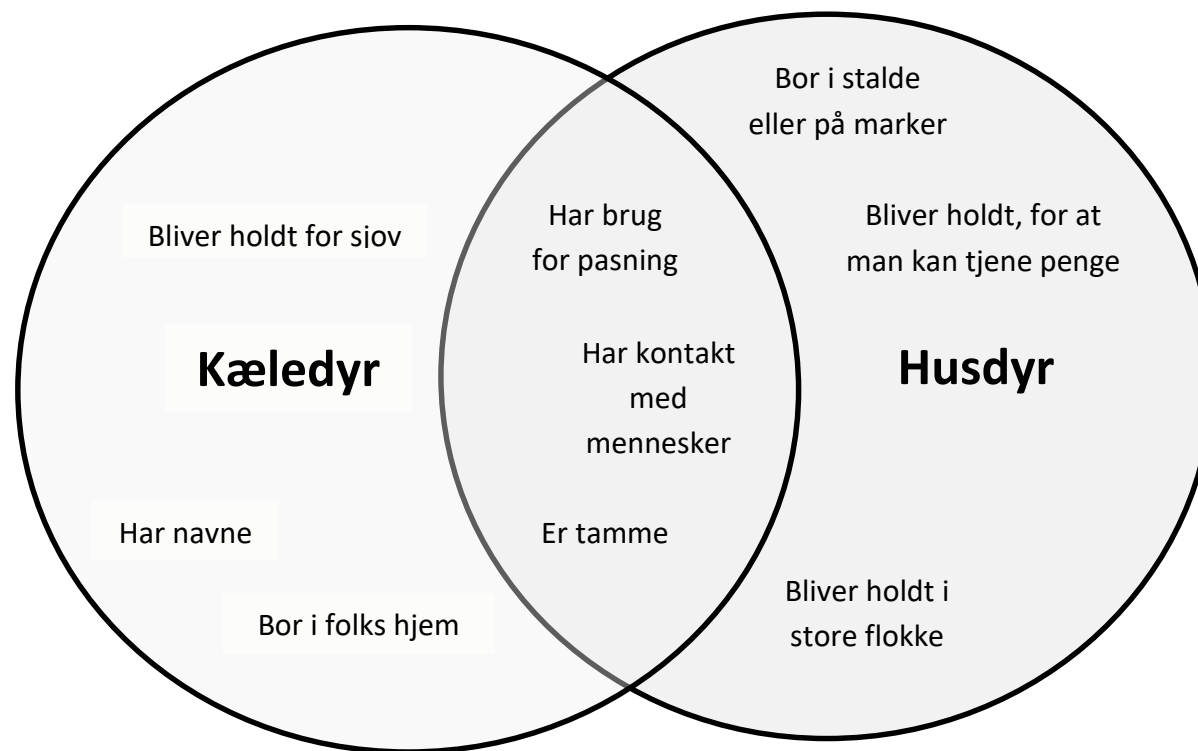
Sådan udvider du barnets sprog!
Ord- og sætningsbyggeren

Ref: Thomsen (2011 - 2017)

Hvad siger forskningen om gode rutiner/aktiviteter?

Venn-diagrammer: Kontrol af præcision og begrebsdannelse

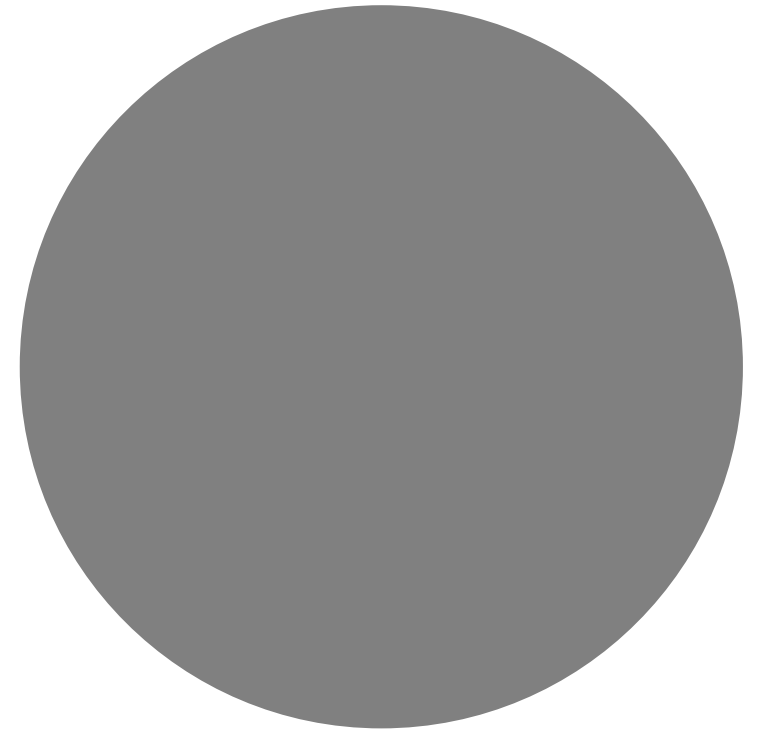

Udvider du eller leverer du brændstof til imitation?

Eksempel fra måltidssituationen:

1. Gentage barnet, udvide barnet?
2. Hvad skal barnet sige - formuler tre modelsætninger
 - Samling - små børn der skal præstere?
 - Under hvilke omstændigheder, hvad skal der til for at at barnet har tillid til at indgå i en dialog/ samspil med en voksen?

Trin 4: Sammensætteren

Pejlemærker i de seks udviklingszoner

	Formelt sprog	Funktionelt sprog	Legeudvikling	Fælles opmærksomhed og pegegestik	Kognition	Relationer og socialt samspil
Sammensætteren 22-28 mdr. (1;10-2;4 år)	Kombinerer ord til små sætningskonstruktioner, typisk centreret omkring forholdsord og adverbier som 'mere mad', 'se der', 'igen___', 'mig___'	Kommunikerer tydeligt egne behov i rutiner og aktiviteter med en kombination af pegegestik, talelyde, ord(kombinationer)	Initierer leg og samtaler med andre børn i simple funktions- og konstruktionslege, fx samle-skilte ad eller indgår i tumlelege.	Bruger ord, ordkombinationer og pegegestik til at invitere andre til fælles opmærksomhed	Kan fastholde sin opmærksomhed på en genstand eller handling og vende tilbage til sin leg efter afbrydelse (fx toiletbesøg)	Kan initiere til samtale ved brug af ord. Tager flere ture i samtalen og deltager i korte samtaler

Fokus på opmærksomhed

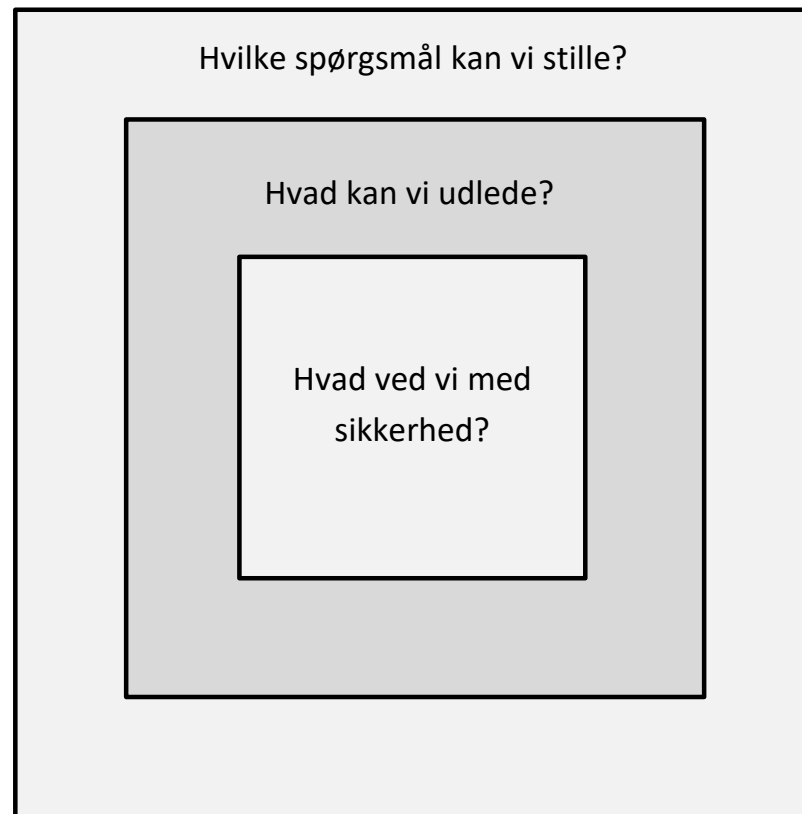

1. Intentionel opmærksomhed
2. Selektiv opmærksomhed
3. Fokuseret opmærksomhed
4. Vedvarende opmærksomhed

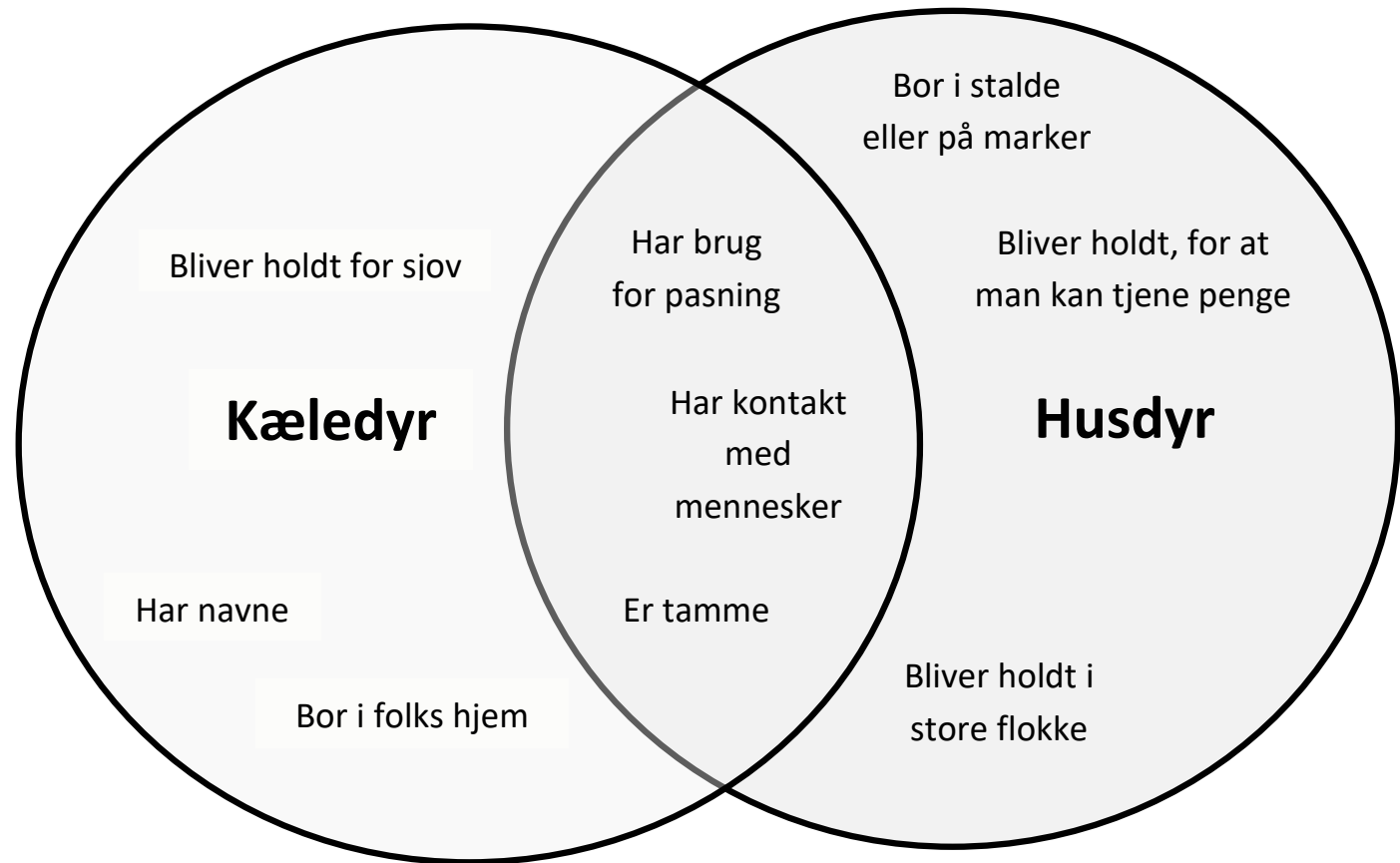
- Opmærksomhed understøtter en 'ostensiv' læringskontekst = udpegende
- Børn forlader sig på den voksnes ansigt, fx gennem blikretning
- At den voksne kigger på barnet understøtter direkte 'stimuli' af hjernen
- Den voksnes blik fungerer som barnets motivation og informationskilde i forhold til udvikling af opmærksomhed

Hvad ved vi
om?

Udledningsskvadrate

Venn-
diagrammer:
**Kontrol af
præcision**

The background features a series of concentric circles in light gray, some solid and some dashed, creating a subtle pattern. A large blue speech bubble is centered on the page, containing the text.

Trin 5: Tre+ordsammensættelsen

Pejlemærker i de seks udviklingszoner

	Formelt sprog	Funktionelt sprog	Legeudvikling	Fælles opmærksomhed og pegegestik	Kognition	Relationer og socialt samspil
Tre+ordssætningsbrugeren 29-35 mdr. (2;5-2;11 år)	Bruger udsagnsord som fx hoppe, tage, lede. Anvender hyppigt grammatiske morfemer, 'mig løbte stærkt', 'hoppede så højt hjemme'	Udtrykker sprogligt ikke alene behov, men også ideer, viden, egne tanker, følelser og ønske om relationer til andre	Leger funktions-, konstruktions og forestillingslege (symbolsk leg). Bruger egne og andres erfaringer i leg.	Indgår i fælles opmærksomhed med andre børn og voksne omkring fælles tredje, fx genstand, handling eller ord (rim, remser)	Har interesse og motivation for at udforske nye steder og handlingssekvenser	Den sproglige kommunikation bliver en del af de sociale relationer og barnet opbygger et stigende antal venskaber gennem leg

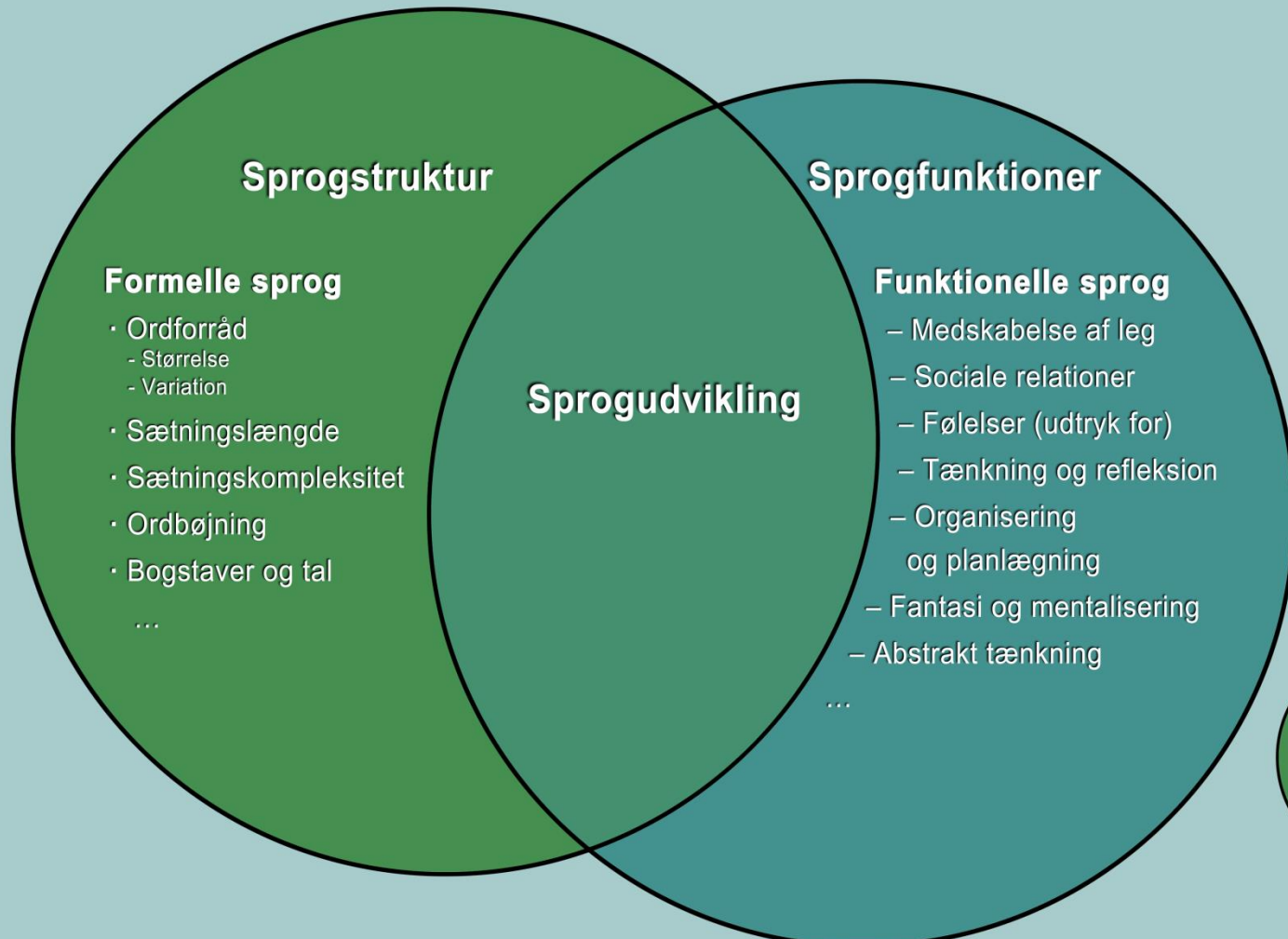
How can adults promote reflection through play or after play?

focuses on the value of play to cultivate thinking.'

Legeudvikling

Learning by thinking during play

in learning how to scaffold children's thinking and dispositions

Sprogstruktur

Formelle sprog

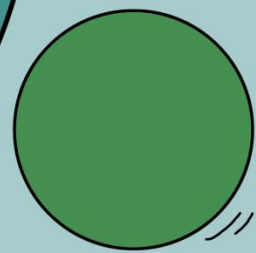
- Ordforråd
 - Størrelse
 - Variation
- Sætningslængde
- Sætningskompleksitet
- Ordbøjning
- Bogstaver og tal
- ...

Sprogfunktioner

Funktionelle sprog

- Medskabelse af leg
- Sociale relationer
- Følelser (udtryk for)
- Tænkning og refleksion
- Organisering og planlægning
- Fantasi og mentalisering
- Abstrakt tænkning
- ...

Sprogudvikling

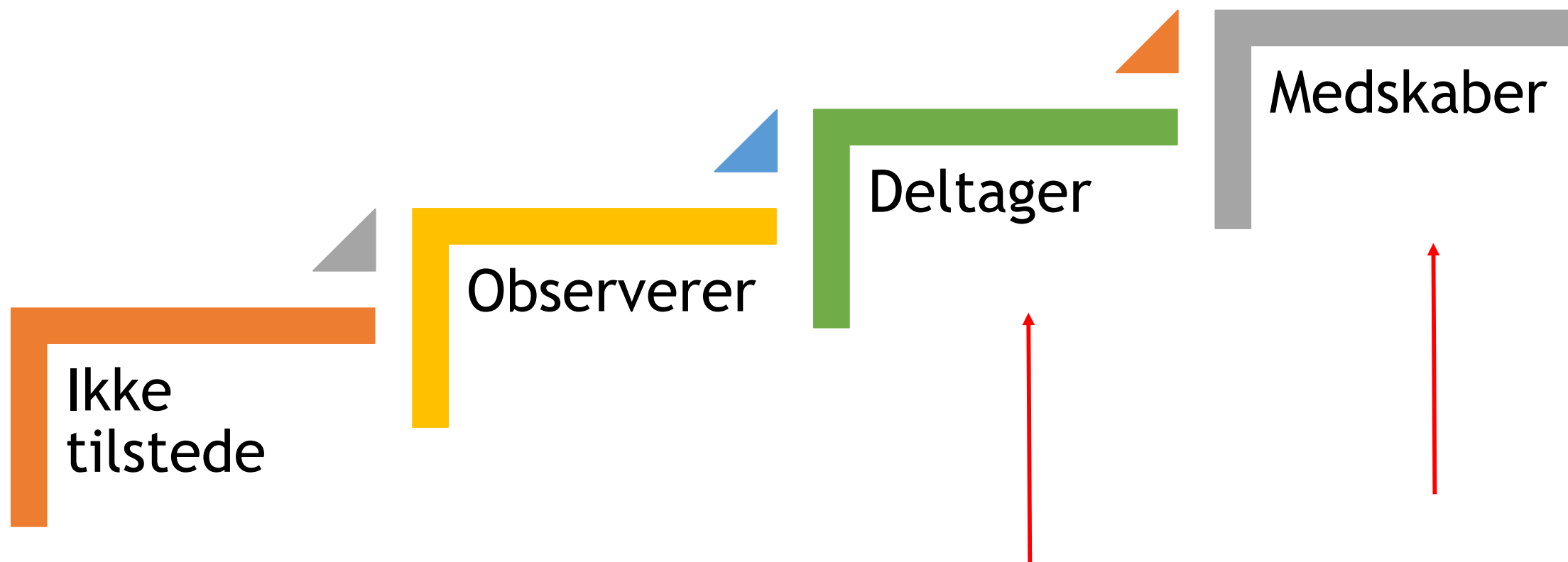

Typer af leg

Imitation af sociale handlinger, rutiner, ritualer	<ul style="list-style-type: none">• Feje, made dukken, ordne, gestik
Funktionslege	<ul style="list-style-type: none">• Lege med legetøj: hvad kan de? Gør de, gør de ikke?
Konstruktionslege	<ul style="list-style-type: none">• Bygge, samle, skille ad, kombinere
Forestillingslege	<ul style="list-style-type: none">• Velkendte rollelege• Innovative rollelege (uden script)

Deltagelse og medskabelse

Legens diskursive sproglæring

Hvad betyder ordet i forskellige kontekster, med forskellige sprogmelodier... i vendinger

Forhandling af begrebers indhold, betydning = mening for det enkelte barn og i gruppen

Argumentation; årsag-virkning; tidsforløb; hierarkisk opbygning...

Flere ord....

Nuancerede begreber

Mere kompleks grammatik: sætninger og bøjninger

Direkte & indirekte påvirkning (Loizou 2017)

Lav en ramme

Giv roller - nye roller

Giv nye ord til legen

Table 2. Examples of adult involvement and actions during play.

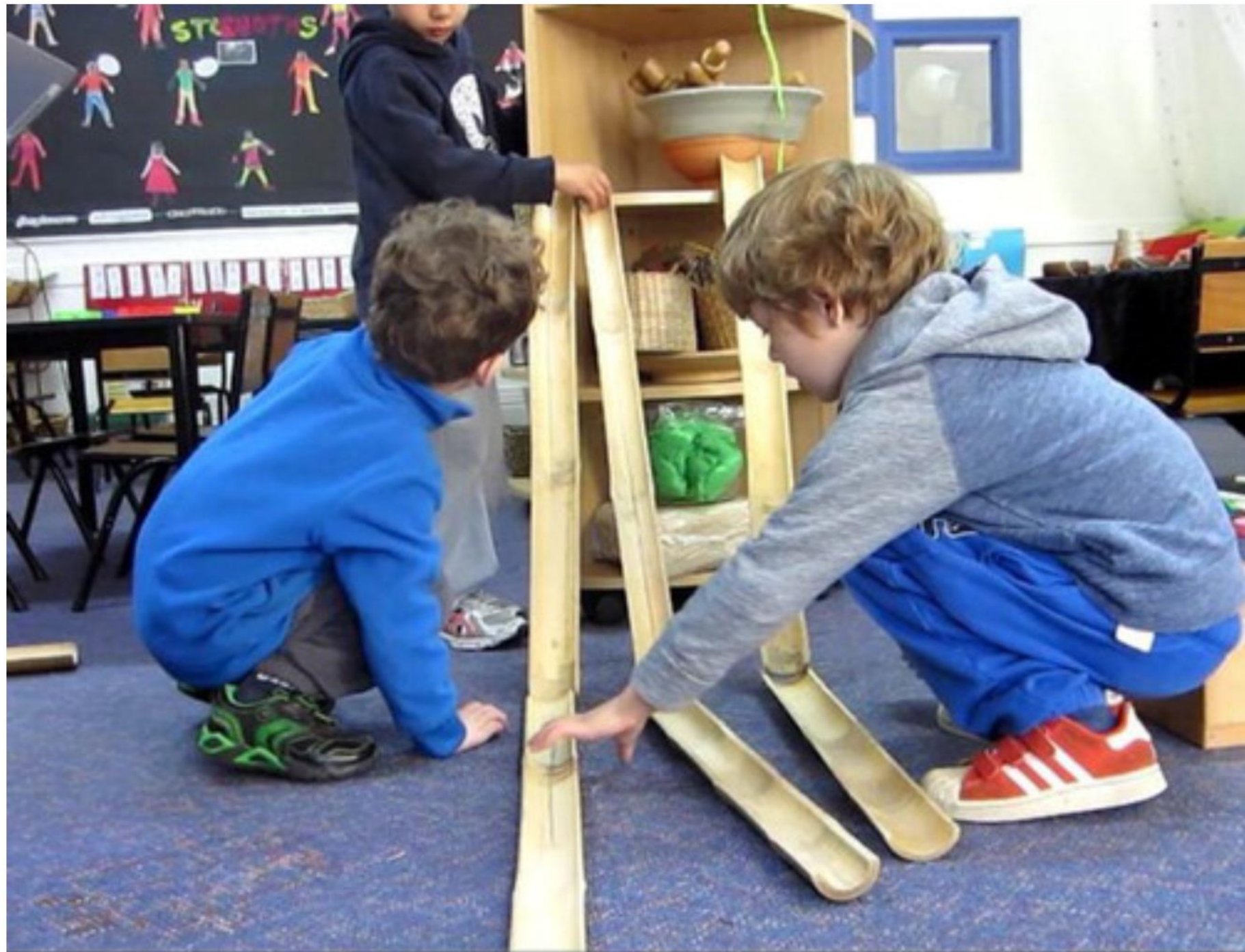
Direct involvement	Indirect involvement
<ul style="list-style-type: none"> • Sets the scenario (e.g. 'go to the next kingdom to ...'). CPN: scenario creation, scenario enrichment • Divides roles (e.g. 'you will be the travel agent and you will be the customer'). CPN: role division, collaboration • Says to the children how to behave (in terms of movement and facial expression) based on the role they enact (e.g. 'Since you are a witch your look must be vicious and your voice should be loud and strict ...') • Gives the exact words for specific roles: (e.g. 'Say to her, I am the queen, I do not allow you to talk to me this way'). CPN: appropriate role performance, enrich drama skills 	<ul style="list-style-type: none"> • Suggests play choices that have to do with the roles or the scenario (e.g. 'you could be the doctor who examines the baby') • Restructures the environment in which the children play and offers or suggests materials to enrich the roles and the scenario (e.g. places plastic medical tools at the doctor's office). CPN: scenario, role enrichment • Verbally encourages children to take a role, or use particular materials (e.g. 'Here, take this baby doll'). CPN: role creation, encouragement, self-confidence, thought planning

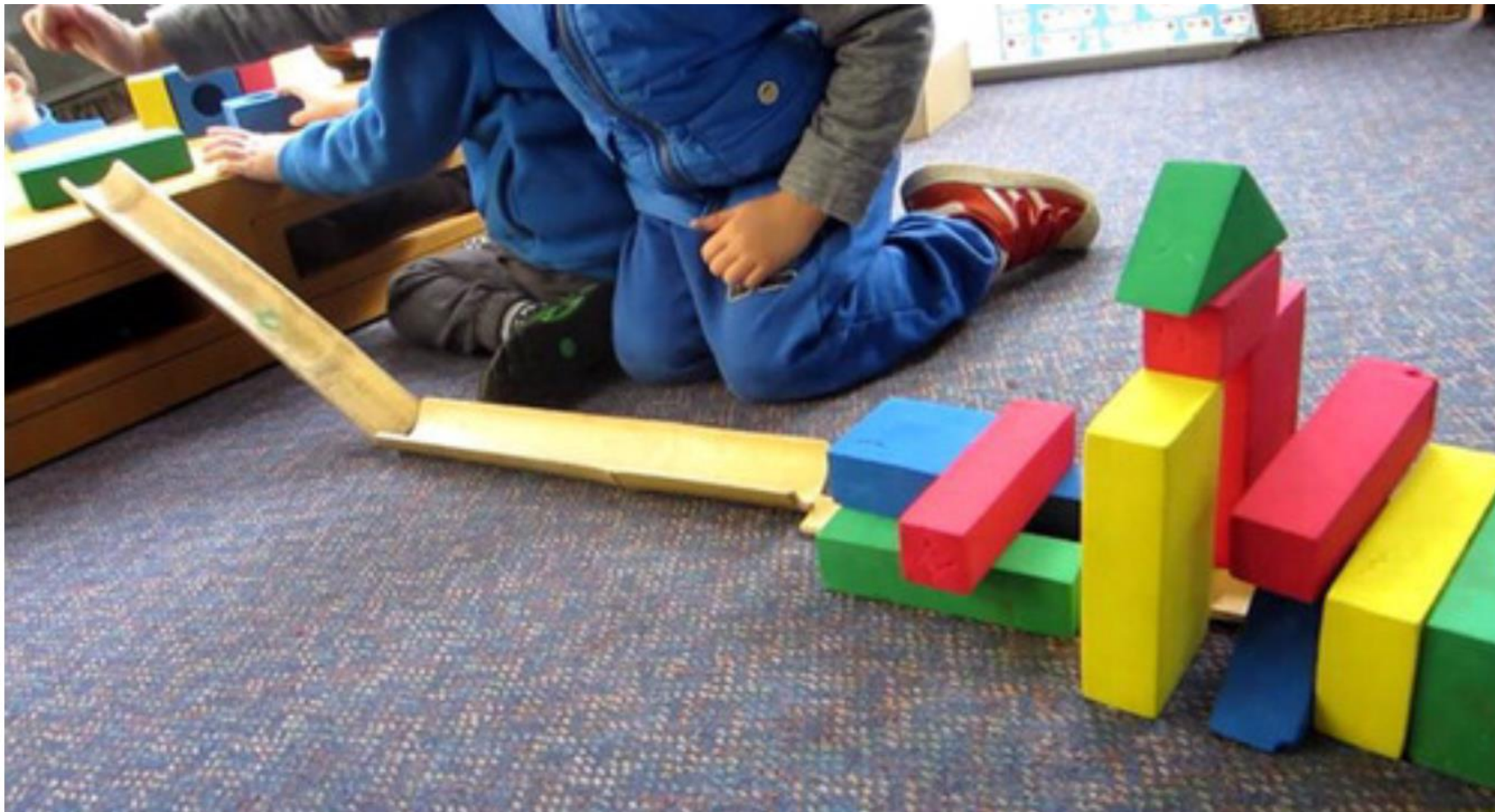
Giv nye adfærd - bevægelser til legen

Forelå flere valg til en ny deltager

Ændr på omgivelserne eller tilføj fx elementer

Understøt barnet i tage bestemte roller

Display full size

Hvad siger forskningen om gode rutiner/aktiviteter?

Sprogstrategier.

<p>At forklare. Jeg tror, det er fordi... Det er derfor...</p>	<p>At forklare. Måske er grunden... Hvorfor tror du...?</p>	<p>At forklare. Han låste døren fordi (lang pause...) Gad vide, hvad...?</p>
<p>Færdighedsviden. Jeg kan huske, at... Engang prøvede jeg... Beskriv handlingen...</p>	<p>Færdighedsviden. Har du nogensinde...? Kan du huske...? Er det noget, du har...?</p>	<p>Færdighedsviden. Har du prøvet at...? Hvad ville du gøre, hvis du skulle gøre det igen?</p>
<p>Følelser. Jeg oplever... Jeg føler... Jeg kan mærke at... ...oplever, mener, synes...</p>	<p>Følelser. Kig på øjnene... Lyt til stemmen... Hvad tror du han tænker?</p>	<p>Følelser. Hvordan føles det i maven? Hvordan kan du se, at han er bange/ glad...?</p>
<p>Evaluer (Synes & mene). Er det en god ide? Tror du, det var en god ide? Er det smart, hvorfor/ hvorfor ikke?</p>	<p>Evaluer (Synes & mene). Formuler dine egne evalueringer! Jeg tror det ville være godt, hvis...</p>	<p>Evaluer (Synes & mene). Forklare? Giv ledetråde! Hvad tror du?</p>
<p>Fremtiden. Jeg tror, han er meget... Måske vil han bare...</p>	<p>Fremtiden. Jeg tænker, at hun... Jeg spekulerer...</p>	<p>Fremtiden. Hvad tror du, der ville ske, hvis... Gad vide, hvad man kunne gøre, hvis...?</p>
<p>Problemløse. Jeg tror jeg ville... Åh,åh...? Åhhh, jeg er fortabt...</p>	<p>Problemløse. Hvad kunne han gøre? Hvordan kunne vi hjælpe? Hvad ville være en smart løsning?</p>	<p>Problemløse. Måske kunne vi...? Jeg tror, jeg ville...</p>
<p>Sætte sig i andres sted. Forestil dig at du var... Vi lader som om du er... Har du lyst til at være...</p>	<p>Sætte sig i andres sted. Læs bogen med barnets navn (eller en andens). Beskriv situationen fra dit perspektiv.</p>	<p>Sætte sig i andres sted. Hvad ville der ske, hvis...? Kunne man egentligt...? Hvordan tror du det ville være, hvis...?</p>

Trin 6:
Komplekssætningsbrugeren

Pejlemærker i de seks udviklingszoner

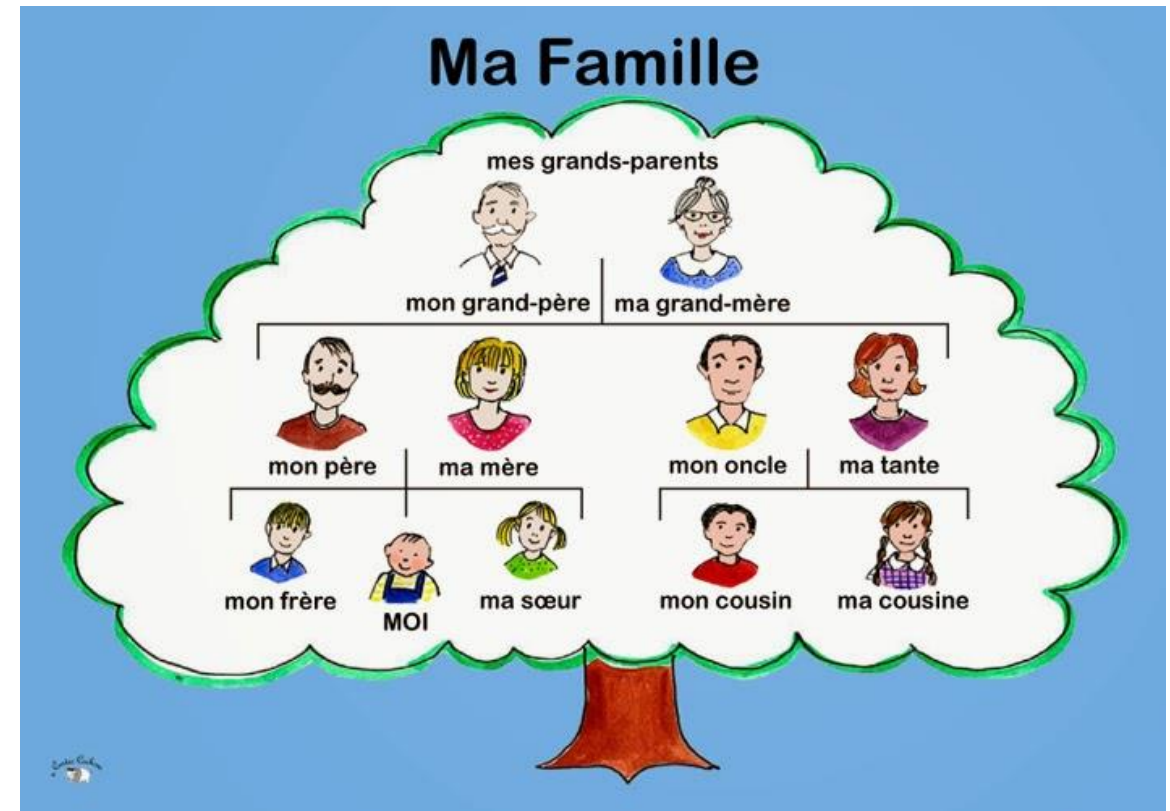
	Formelt sprog	Funktionelt sprog	Legeudvikling	Fælles opmærksomhed og pegegestik	Kognition	Relationer og socialt samspil
Kompleks-sætningsbruger (36-42 mdr. (3;0-3;6 år))	Anvender komplekse sætninger med mange ord (6-8 led) og flere grammatiske morfemer, fx flertal eller datids-bøjning. Begyndende forståelse af datid og fremtid.	Begynder at kunne tale om ting der ikke er tilstede her og nu fx kommende begivenheder. Kan indgå i rim, remser og sanglege.	Den symbolske leg påvirkes i stigende grad af det formelle og funktionelle sprogudviklingsniveau. Opmærksom på andre børns leg. Forsøger at løse konflikter verbalt. Sætte ord på sine tanker.	Udvikler mentalisering. Begynder at udvise tegn på forståelse af andres intentioner og hensigter	Udviser vedvarende opmærksomhed og kan følge en voksens beskrivelse	Udveksler fortællinger og forestillinger med andre børn som del af social positionering

Hvilke områder dækker relationel og social udvikling?

Identitet - personlighedsdannelse	Mestringsstrategier	Emotionelle udvikling: regulering og følelseslivet
Empati	Fællesskabsoplevelse: at være del af noget større	Relationsdannelse
Samarbejde og at udvikle/udforske sammen	Udvikling af moral og etik	Konfliktløsning

Socio-Emotionel udvikling

Hvad siger forskningen om gode rutiner/aktiviteter?

Barnet-fokuseret perspektiv

Relationelle og sociale kompetencer skal læres/udvikles, fx modellering:

- Udtryk for følelser/indre tilstande
- Samtale om værdier
- Regler og konsekvenser
- Udvikling af mestringsstrategier

Læringsmiljø perspektiv

- Kvaliteten i samspillet mellem barn-voksen forklarer mest
- Deltagelse i børnenes meningsfulde aktiviteter
- Forudsigelige strukturer og regler
- Rutiner og ritualer

Tak for i dag

- Tak til mine projektmedarbejdere Jeanette Serve Brunghart; Merete Pedersen
- Tak til Rambøll – Hjerne & Hjerte
- Tak til de dagtilbud i hele landet der i samarbejde med mig, har arbejdet på analoge og mindre detaljerede versioner af SprogTrappen (Trappemodellen)

Børneforsker, ph.d.

Pia Thomsen

kontakt@piathomsen.dk

www.piathomsen.dk